

Tellimishind:

12 kuud .	Kr. 4.50
6 " :	2.40
3 " :	1.40
1 " :	—.40

Üksiknumber
10 senti

Tellimisi võtavad
vastu kõik postiasu-
tised ja talitus

RAADIO

Toimetus ja talitus: TALLINN, NARVA MNT. 27. Telefon 425-40.

Täielik Euroopa ringhäälingute saatkava 9.—15. septembrini 1934. a.

Nr. 179 (30)

7. septembril 1934

IV aastakäik

Raadiokuulamise hooaja all

Sügise tulekuga seisame jälle uue raadiokuulamise hooaja eel. Nii mõnigi vastuvõtja, mis suvel tülitamata „puhkas“ kapi otsas või mujal kõrvalises kohas, tuuakse uesti lagedale, uuritakse läbi tema tervislik seisukord, antakse tarbekorral vähe arstiabi, ja vastuvõtja teenistuskohuste täitmine oma peremehe ja selle kodakondsete tuluks ning ajaviiteks pikakadel sügis- ja talveõhtutel algab.

Igit raadiokuulajat vististi huvitab, mida pakub eelolev hooaeg uit. Kas paraneb kuuldamus, s. o. kas lainetevallas kestab edasi soodom ja komorra, kuhu veel rohkem kui enne näisime sattuvat 15. jaanuaril, saatelainete viimasel üldisel jüripäeval, või tuleb ehk eetrisse rohkem korda; kas kodumaa saatjate kostvus paraneb, kas saatkava täieneb, kas vastuvõtjate ja nende osade hinnad langevad või tõusevad, kas kuulamismaks alaneb, jne. jne.

Peab tunnistama, et kõigile nendele küsimustele konkreetselt vastata on praegu alles raske, sest peame mõneski punktis esinema vaid ennustata ja teena nende tunnuste ja nappide andmete alusel, mis seni selgunud. Siiski, üldpildi olukorrast ja väijavaadetest võib saada juba nüüd „Raadio“ toimetus on korraldanud raadioasjandusele lähedalseisvate juhtivate tegelaste keskel ringküsimused väljavaadete kohta raadiolevi alal eeloleval hoojal. Vastused nendele küsimustele ilmuvald „Raadio“ käesolevas numbris ja aitavad selgitada mõndagi eelpool loetletud küsimust.

Lainevallaga on ju nii, et seni, kuni ei vähenе saatjate arv, vaid koguni kasvab ja saatjate võimsuse tõusmisel kestab edasi võidujooks, on vaevalt loota paranemist saatjate ükssteise segamise alal. Kui suletaks $\frac{2}{3}$ Euroopa saatjate praegusest üldarvust, milline ulatub üle 300, paraneks kuuldamus üldiselt, saatjate võimsust tõstmata. Kahjuks puudub aga selle teostamiseks võim, ja sellep. kasvab aina uute saatjate arv ning saatjate võimsust tõstetakse

järjest. Nii on siis selles punktis väljavaated kurvad. Viimane saatelainete jaotus aitas vist pisut reguleerida olukorda, parandades paiguti nende maade seisukorda, kellel oli üsna halb, seda muidugi teiste maade arvel. Kuni eetris on kitsas, ei aita saatelainete ümberpaigutamised. Pigemini tuletab see meelde Krõlovi tundud valmi „Triškin kaftan“: lõikad hõlmast, et pikendada varukat, jääb puudulikuks hõlm.

15. jaanuari lainemuutusele järgnev virvar on ajajooksul vaibunud, kuna saatjad on täpsemalt välja reguleeritud ja mõned nendest, mis esialgu jäid oma endistel lainetel „äraootavale seisukohale“, tekitades sellega suuri segadusi, on hiljem siiski üle kolinud. Siiski, rändavaid mustlasi ja omavoli tarvitajaid lainetepirkonna otsimisel leidub praegugi. Teatud väikest paranemist toob asjasse saatjate saatelaine stabiliteedi tõstmine, millisel alal on märgata edu.

Ruuminappus saatelainetele ja sellest tingitud saatjate üksteise segamised ning ülekarjumise püüded esitavad vastuvõtu-aparaatidele rängad nõudmised selektiivsuse suhtes, milliseid püütakse rahuldada vastuvõtjate ueumes tüüpides. Vanade, tavaliselt väheselektiivsete vastuvõtjatega ei ole võimalik nauditav vastuvõt, ja siin aitab vaid nende põhjalik „nooredamine“ (muide, tihti raskesti teostatav), või tuleb neile anda „põline puhkus“, soetades asemele uued, ajanõuetekohased.

Tallinna saatja sai 15. jaanuaril küll pike-laine, mis on parem endisest, kuid ametliku „majasõbrana“ sai kaasa samal sagedusel töötava Sevilla, millele armastusest asja vastu on seltsinud teisigi (Madrid). Siiski olukord Eestis vähe paranes. Tartu saatjale aga määratati hoopis lühike laine, millel katsed andsid halbu tulemusi. Seetõttu Tartu saatja, „kombeõiguse alusel“, kolis tagasi oma endisele lainele ja töötab sellel praegugi. Eks näe, kui kaua teda seal sallitakse. Sunnitakse ta aga sealt lahkuma, siis muidugi tema kostvus hal-

veneb. Eesti saatjate ümberpaigutamise, võimsuse tõstmise ja muud küsimused on Ringhäälingul küll kontkreetsest päävakorral, kuid aja suhtes ei mahu need eeloleva hooaja raamidesse. Looda võime vast Tallinna saatja modulaatsiooni paranemist. Kuid nendest asjadest justustavad vististi üksikasjalikumalt Ringhäälingu juhtide vastused eelpool mainitud ringküsimustele. Märkimist väärrib, et hommikkontserte, mida pakkus juba umbes pool aastat Tallinna väiksevõimsusega saatja Tallinnale, Nõmmele ja lähemale ümbrusele, 3. septembrist peale levitab ka Tartu saatja.

Saatekava alal on mõndagi täiendust ette näha. Nii on asutud lahendama orkestri suurenemise ja parema akustikaga saateruumi (stuudio) soetamise küsimusi, nagu võisime teatada ühes „Raadio“ eelmises numbris.

Eeldused Eesti ringhäälingu tegevuse paranniseks on olemas juba seetõttu, et ärajärvate riigimaksude töttu on võimalik nüüd palju suuremaid summe kasutada ringhäälingu tegevuseks. Ka on tunda kergendust aastaid kestnud majandusliku surutise alal, mille töttu on väljavaateid ringhääligu-aabonentide arvu suurenemiseks.

Mis puutub Eesti raadioturgu eeloleval hooajal, siis on siin oodata mõndagi uudist. Kuigi praegu ei ole veel selge, mida tahavad pakkuda üksikud ärid ja mis hinnaga, on siiski üldiselt teada, et mitmed kodumaa tööstused on teinud suuri pingutusi hinnalt kättesaadavamate ja sealjuures võimeilt vastuvõetavate vastuvõtja-tüüpide konstruktorerimiseks, jälgides seejuures Saksamaa, Läti jt. eeskuju n. n. rahvavastuvõtjate turulelaskmisel. Paralleelselt kodumaa tööstuste saadustega tuleb turule ka mitmesuguseid Ameerika väikeaparaate, mis samuti oma võimeilt on rahuldavad ja hinnalt võrdlemisi odavad. Kallihinnalised Euroopa vabrikute aparadid aga jäavad kordkorralt rohkem üksikute jõukamate asajarmastajate jaoks, kuna rahva laiadele hulkadele on nad kättesamatud oma kõrge hinna töttu, mida ei suuda õigustada ka nende kvaliteet.

Liigub kuuldus vastuvõtja osadelt sisseveotelli alandamisest, kusjuures valmis vastuvõtjate tolli tahetavat aga veelgi tõsta, või nende sissevedu koguni keelata. Kuivõrd nendel kuulustel on alust, seda meie ei tea, kuid tollide alandamine oleks täiesti õigustatud, sest meil maksvad tollimäärad on tõesti liiga kõrged ja pidurdavad raadiokuulamise levikut. Sealjuures on õigustatuks kodumaa tööstuse soodustamine, kuni see avaldab püüdu turgu rahulda, kuid peab kahtlema, kas valmis aparaatide tolli tõstmine on otstarbekohane seni, kuni

kodumaa tööstus on alles otsimise ja katsetamise ajajärgus.

Siiski suuri muudatusi kodumaal valmistatud vastuvõtjate hindades tollide alandamine vaevalt saab esile kutsuda, sest nendes, nagu meile teada, on kasutatud juba peaasjalikult kodumaal valmistatud osi. Nende osade kohta peab tähendama, et paljude asjatundjate arvates valmistavad meil mitmed tööstused juba õige kõrgekvälitedilisi osi, ja sealjuures hindadega, mis näivad olevat tõesti minimaalsed. Sellega vististi ongi seletatav, et mõned firmad eeloleval hooajal lubavad lasta müügile dünaamiliste valjähäldajatega varustatud moodsad võrkvastuvõtjad (2-lambilised) hinnaga 80—90 krooni. Kui selline vastuvõtja kümmekontki saatjat rahuldamalt vastu võtab, siis ei saa enam öelda, et meil vastuvõtjad on hinnalt kättesamatud.

* * *

Kõigi tunnuste järgi otsustades seisame Eesti radio-asianduses uue töusuua ja järgu eel. Selleks töusuks võib mitmeti kaasa mõjuda organiseeritud raadio-kuulajaskond. Ü. E. Raadioühing algatas kevadel oma osakondade asutamist kohtadel. Kuna see sündis suve algul, siis jõuti vaid üksikutes kohades konkreetsete sammudeni. Nüüd on õige aeg asi uesti päävakorrale võtta ja ühingu osakond ellu kutsuda igal linna, alevis ja vallas, kus need seni puuduvad. Kõik vajalikud andmed ja materjalid saadab Ühing välja sellekohase soovi peale. Ü. E. Raadioühing on juba seni suutnud raadiokuulamise hõlbustamiseks mõndagi ära teha, seda enam suudab raadiokuulajate organisatsioon siis, kui võimalikult kõik raadiokuulajad temasse koonduvad.

K. R.

KODUMAISI RAADIOUUDISEID

Ringhäälingu orkester sai tüaseda juhi

Neil päevil määratati ringhäälingu uueks orkestrijuhiks Raimon Kull, kes on Eestis tuntud parima orkestrijuhina. Loodame, et uus 22-meheline orkester, koos oma tubli juhiga, pakub oma parima ja rahuldab seega kõiki ringhäälingu kuulajaid. Edaspidi hakkab uus orkester esinema kolm korda nädalas.

Piiskop Rahamäe pühitsemistalitus antakse üle ringhäälingu kaudu

Teatavasti pühitsetakse lähemail päevil piiskop Rahamägi tema kõrgele ametkohale. Pühitsemistalitus leiab aset Toomkirikus. Muusas sõidab selleks puhuks ka siia terve hulk kõrgemaid vaimulikke välismaalt. Arvestades suure huviga kuulajaskonnas sellise sündmuse vastu, otsustati kogu pühitsemistalitus kanda üle ringhäälingu kaudu.

Meie ringhäälingu saatekava sihtjooni seni ja tulevikus

G. Ney

(Järg)

Riikliku ringhäälingu eeskavas tuleks eesti muusika süstemaatilisele propageerimisele ja levitamisele anda rohkem ruumi kui seda tehtud seni. Tuleks tihedamas kontaktis Tallinna konservatoriumiga, E. Lauljate Liiduga ja tarbekorral „Estoniaga“ haarata kõik helikunsti loomingu alad ja kasutada selleks kõik käepärastolevad vahendid ja jõud.

Selle ülesande täitmisega ühenduses kerkib ka orkestri küsimus. Vaevalt leidub teist küsimust ringhäälingu eeskava alal, mille kohta arvamised niivõrd üksteisest lahku lähevad kui selles küsimuses. Mitmelt poolt on soovitatud oma orkester täiesti ära jäätta ning piirduda heliplaatide muusikaga. Kui aga süveneda meie ringhäälingu eeskava koostamisse ja võtta arvesse neid mitmesuguseid ülesandeid, mis ringhäälingul täita, siis peab küll jõudma otsusele, et kui meie ringhäälingul oma orkestrit pole, siis peab temal kasutada olema vähemalt mõni teine orkester. Oma orkestri pidamine aga võimaldab temale kõige laiemas ulatuses mitmekesistada eeskava ja kasutada selleks igal ajal käepärast olevaid soliste ning ansambleid. Kõige suurem vajadus oma orkestri järele annab end tunda siis, kui asutakse süstemaatiliselt ja järjekindlalt eesti helitoode ettekandmisele. Selle tähtsust on viimasel ajal küllaldaselt põhjendatud meie ajakirjanduses (v. Ed. Visnapuu kirjutisi „Päevalēhe“ lisas ja „Muusikalehes“).

Teine väide, millega seni põhjendati oma orkestri ärajätmist, oli see, et senine liig väiksekoosseisuline orkester ei suutnud rahuldada kuulajaskonda. See on muidugi õige ja seepärast tuleb paratamatult leida teid suuremaarvulise orkestri pidamiseks. Kui riiklik ringhääling seda mitte ei suuda teha, siis tuleb temal otsida koostöötamise võimalusi mõne teise ettevõttega.

Vaevalt aga võiks peale „Estonia“ teatri mõni teine asutis arvesse tulla, seda enam, et „Estonia“ teater kannatab ise sama puuduse all. Nii mõnigi äpardumine ooperirepertuaari valiku ja teostamise alal tuleb puuduliku orkestri arvele panna. Seni oli leitud koostöötamise alus sümfooniakontsertide korraldamiseks ja ülekandmiseks, nüüd tuleks seda laiendada ka teistele aladele. Võimalusi selleks on olemas, nad on asjaomaste ringkondade poolt kaalutud, oleks vaja ainult head tahtmist nende kasutamiseks. Selleks oleks lahendatud meie kauaaegne „orkestrikriis“, sellega võidakse „Estonia“, kes saaks täiel määral täita oma muusikaliste ürituste kava, sellega võidakse ka ringhääling, kes, aidates kanda orkestri ülalpidamise kulusid, saaks rikastada ja mitmekesistada oma eeskava ooperite ja kontsertide ülekandmisenega. Kuna riiklikult ringhäälingult on võimalik nõuda saatekava täytätmiseks, tuleks see küsimus lahendada enne talvise hooaja algust.

Lõpuks olgu veel tähendatud, et seni on ringhäälingu juhatus teada saanud kuulajakonna soove ankeedi ja juhuslikult saadetud kirjade kaudu. Peale selle on ilmunud aegajalt ajalehtedes saatekava kohta arvustavaid, suuremalt osalt mahategeva sisuga kirjutisi. Viimased on olnud harilikult väga subjektiivsed ja seetõttu vähekaaluvad. Imelikul kombel on meil aga seni täiesti puudunud järjekindel ja asjatundlik saatekava arvustamine, nagu selle osaliseks harilikult saavad teised kontserdid. Oleks soovitav, et mõni ajaleht või ajakiri „Raadio“ korraldaks ja avaldaks võimalikult perioodilisi saatekava arvustusi nii muusikalise kui ka sõnalise osa kohta. See võiks saatekava kvaliteedi täitmisele ainult kasulik olla ja aitaks ka kuulajaid teadlikumalt suhtuda saatekavasse.

Milliseks kujuneb eelolev ringhäälingu hooaeg?

VASTUSEID „RAADIO“ POOLT KORRALDATUD RINGKÜSIMUSELE

Kiirel sammul läheneb sügisene ringhäälingu-hooaeg. Kõikjal on märgata huvi ja elavuse kasvamist meie ringhäälingusse puutuvais küsimus. Et rahuldada lgp. lugejate uudishimu ja kergitada pisut katet meie ringhäälingu tulevikukavatsusilt, selleks korraldas ajak. „Raadio“ ringküsimuse meie ringhäälinguasjanduses kompetentsete isikute vahel.

Küsimused ise oolid järgmised:

1. Millised väljavaated on raadioasjandusel Eestis ja mida võime loota sellest juba eeloleval hooajal?

2. Mida tuleks ja saaks teha raadiokuulajate arvu suurendamiseks?

Meile vastati järgmisi:

Riigi Ringhäälingu nõukogu esimees Teedeministri abi K. Jürgenson.

Ringhääling näis oma algaastail täitvat enam aja-

viite ülesandeid, nüüd on ta aga kujunemas tõsiselt võetavaks propaganda abinõuks. Eriti meie naabrid kasutavad teda oma ideede levitamiseks. Et ka meil on tulud veendumusele, et ringhäälingut tuleb rakendada kultuuri ja rahvusaate teenistusse, siis kindlustab see kõige enam tema tuleviku meie juures. Arvan, et raadioasjanduse väljavaated Eestis on head, ehkki tingimusole pole nii soodsad kui naabermaades, sest meil puuduvad suured linnad ja oleme kapitalivaesed. Kui ka O.-ü. R. Ringhäälingul on suured teened raadioasjanduse pioneerina Eestis, takistasid teda laiaulatuslikumas tegutsemises majanduslikud tingimused. Kuna Riigi Ringhäälingul on suuremad ainelised võimalused, siis võib ka asuda suuremate kavade teostamisele, esimeses järjekorras uue ajakohase ja meie oludele vastava saatja ehitamisele. Kuna uus ehitus võib kesta

kuni aasta, siis täiendatakse seni vana saatjat, nii et loodame paari kuu pärast selle töö tulemustega rahulada kuulajaid. Saatekava muusikaline osa muutub kahtlemata paremaks sel poolaastal suurema orkestri soetamise läbi; muide aga pannakse erilist rõhku ette kannete värtuse tõstmisele. Loodame sel hooajal kindlasti mikrofoni ees näha meie tuntumaid kultuuri ja avaliku elu tegelasi.

Tõuseb ka küsimus ajakohase stuudio ehitamiseks. Arvatavasti tuleb ringhäälingul uued ruumid ehitada, seni aga kasutatakse „Estonia“ suuremaid saale.

Saatekava sisu ja kuuldavuse parandamisega tõuseb loodetavasti ka kuulajate arv, kuid kindlasti mitte palju, seni kui ringhäälingu-kuulamist ei saa teha odavamaks. Eriti maal, kus elab rahva suurem enamus, on kuulamine väga raskendatud. Sel hooajal ootame turule odavaid patarei-vastuvõtjaid. Arvan, et tuleb igati soodustada selliste odavate patarei-vastuvõtjate ehitamist kodumaal ja ka lahendada odava elektrienergia küsimus maal. Kokkuvõttes võib öelda, et meie ringhäälingul on kindlaid eeldusi oma naabritele järele jõudmiseks ja oma riikliku ja rahvusliku ülesande edukaks täideviimiseks.

Riigi Ringhäälingu direktor G. Jallaja s.

Ringhääling omab määratu tähtsuse kultuurtegrina ja sidevahendina üksikute inimeste vahel. Selles teadlik olles Riigi Ringhääling püüab lähemas tulevikus teha kõik, et viia meie raadioolusid Lääne-Euroopa tasemele. Kongreetse sammuna selles suunas võiks nimetada uue võimsa saatja ehitamist. Et uus saatja oleks kõigil ajanõuetel kohane, selleks peab toimima igati järelkaalukalt ja asjalikult. Ülepeakaela tegutsemine tooks asjale vaid halba. Sellest seisukohast välju-

des peavad uue saatja ehitustööd kestma paramatamalt vähemalt poolteist aastat.

Seni tahetakse aga vana saatja stabiliseerimisega parandada kuuldavust sedavõrd, et peaksid kaduma nurinad kuulajaskonnas halva kuuldavuse kohta. On karta, et talve tulekuga hakkab meid häirima Kievi saatja. Üheks abinõuks selle vältimiseks on kahtlemata võimsuse tõstmine. Sellest seisukohast väljudes ongi uue saatja võimsuseks nähtud ette 40 kW antennis.

Üheks halva vastuvõtu põjhuseks tuleb pidada ka vanemate vastuvõtjate väkest selektiivsust. Sellest seisukohast ja ka üldse tahab Riigi Ringhääling hakata korraldamata tehnilist nõuannet oma väliskontrollide ning posti, telegraafi ja telefoni alal töötavate isikute läbi, kellel seks vajalikud tehnilised teadmised.

Eeskava suhtes võiks nimetada tulevikus asetleidvat tihedat koostööd ringhäälingu ja „Estonia“ teatriorkestri vahel suuremate rahva- ja sümfooniakontser tide korraldamisel. Ka sõnalises osas nõuab võimaluste selgitamine põhjalikku kaalumist. Kõik see võib sündida loomulikult vaid aineliste võimalustesse.

Meie ringhäälingukuulajate arv peaks olema 10% kogu elanike arvust, nagu see on Rootsis. Nii tahabki Riigi ringhääling lähemas tulevikus teha kõik, et meie ringhäälingu-kuulajate arv kasvaks.

Suure tõuke hoogsaks levikuks annaks kahtlemata asjaolu, kui meil läheks korda alandada lampaparaatide müügihindu ja lahendada odava elektrienergia saamist maal, kus puudub valgustusvõrk. Teiseks mõjuvaks abinõuks ringhäälingu levikuks oleks energiline selgitustöö tegemine vastavalt poolt. Kõik need küsimused on nii suure tähtsusega, et nõuavad kõige kiiremat ja energilisemat tegutsemist. Ringhäälingu-kuulajad peaksid olema vaid kannatlikud, korraga ei saa midagi suurt ära teha.

Dipl. ins. F. Olbrei.

Olen väljendanud korduvalt mikrofoni ees oma seisukohti mulle esitatud küsimuste suhtes ja isegi arutanud teist nendest põhjalikumalt, nii et mul ei jäi üle öleti midagi lisada juure juba öeldule.

Suhiteliselt on ringhäälingu-kuulajate arv Eestis alles väike. Selle põjhuseks on kahtlemata peamiselt majanduslik kriis, mis nõuab rahvalt kogu energia kontsentreerimist igapäevase eluülespidamise muredest ülesamiseks.

Majanduslik kriis annab aga viimasel ajal rõõmustaval kombel juba rahval vähe kergemalt hingata ja seepärast võib loota ka radiokuulajate arvu tõusu. Teiseks suureks põjhuseks meie ringhäälingu-kuulajate vähesele arvule on meie väikesed linnad. Linnade elanikkond annab igal pool domineeriva hulgaga ringhäälingu abonente, sest linnas on raha ikka rohkem liikvel kui maal, olgugi et loogiliselt vajadus ringhäälingu järele peaks olema hoopis suurem. Olen kuulnud mitmelt poolt tegelike pöllupidajate suust, kui suurt abi on saadud näiteks kas või Tartu Entomoloogia katsejaama nõuannetest.

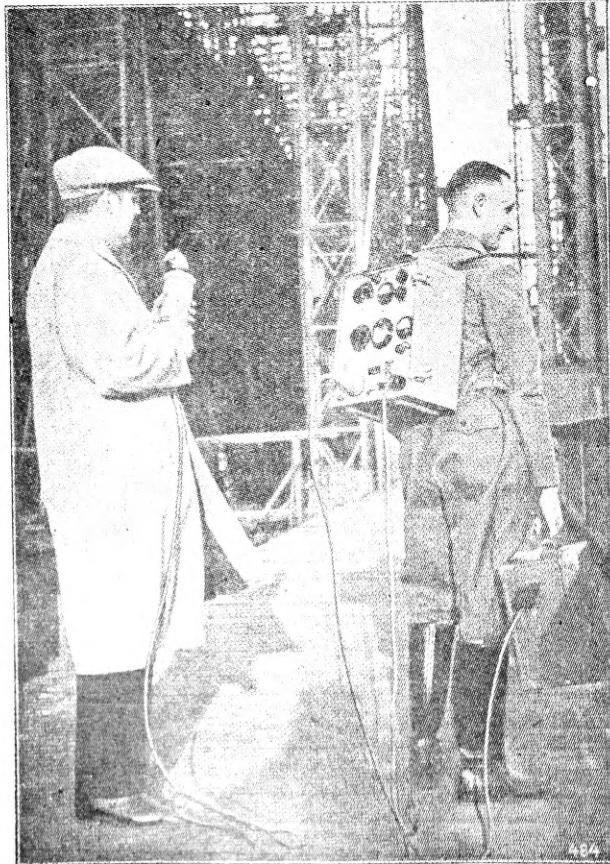
Praktilised nõuanded pölluehele on kindlasti üheks suureks teguriks abonentide arvu juurdekasvule maal.

Linnades on abonentide arv jõudnud enam-vähem küllastuspriorile — ainult maa on alles täiesti „söödis“.

Abonentide arvu tõstmiseks on hädavajalik leida abinõusid vastuvõtja eksplanteerimiskulude vähendamiseks, samuti ka vastuvõtjate hinna alandamiseks.

Pole ka kaugeltki normaalne avaliku arvamise suhtumine ringhäälingu-asjandusse. Senikaua kui ringhääling oli eraalgatuse valdkonnas, leiti see olevat ainult „rahateenimise abinõuks ärimeestele“ ning kogu 7 aasta jooksul ei leidnud meie ajakirjandus kordagi, et meie ringhäälingul selle reklamitud ülesande kõrval ka on teisi.

Nüüd, kus riik on ringhäälingu peremeheks, peaks oletama, et alused sarnaseks süüdistuseks oleks kadunud, kahjuks pole aga muutunud palju ajakirjanduse seisukoht ringhäälingu vastu. Endine kibestunud ja mahategev toon püsib aukohal. Sellest oleks tõsiselt kahju, kui ei taheta mahategevat propagandat ümber-

Kantav liühilainesaatja, millist kasutatakse välismaal reportaažide üleandmisel

häälestada positiivseks propagandaks ja ei taheta õiglaselt hinnata olukordi, milleis on seni tegutsenud ja peab ka tulevikus tegutsema meie ringhääling.

Ringhäälingu abonentide arvu töstmiseks saaks aga väga suurel määral aidata kaasa just ajakirjandus.

Riigi Ringhäälingu saatekavakomitee abiesimees ja end. O.-ü. Raadio Ringhäälingu juhatuse esimees K. Reinmann.

Teie poolt esitatud küsimustele on mul au vastata järgmisi:

1) Raadiokuulamise levikuks mõjuvad kaasa saateolude parandamine, saatekava täiendamine, nõueteko-haste vastuvõtjate hinnalt kättesaadavamaks tegemine, vastuvõtjate kasutamise hõlbustamine, sealjuures kasutamismaksu alandamine, raadiotehniliste teadmiste levitamine ja kindlakavaline ning hoogne ringhäälingu propaganda.

2) Eesti radioasjanduse arengu väljavaateid, eriti eeloleval hooajal, olen omalt seisukohalt käsitanud käesolevas „Raadio“ numbris eriartiklis „Raadiokuulamise hooaja algul“.

Riigi Ringhäälingu nõukogu liige ja end. O.-ü. R. Ringhäälingu juhatuse liige dipl. ins. H. R. Võrk.

Raadioasjandusel Eestis on algamas töusu konjunktuur, mida võivad mõjuvalt kiirustada ringhäälingu-kuulajad ise, luues oma abonent-maksudega arengu majandusliku aluse. Juba eeloleval hooajal on loota parandusi nii saatekava sisu kui ka ülekande kvaliteedi alal.

Tähtsaim tegur raadiokuulajate arvu suurendamises on vastuvõtu-aparaatide hinnataseme alandamine määran, mis vastab rahva ostujõule, teiste sõnadega tõelise „rahva-vastuvõtja“ loomine. Kui ilmuvalt turule vääratuslikud vastuvõtjad, mis hinnalt on senistest 50% odavamad, võib ennustada vähemalt mitmekordset levikut. Seni oli ringhäälingu-kuulamine kulukas just see-pärast, et vastuvõtja amortisatsiooni- ja korrasihiku moodustasid 3—5-lambilise aparaadiga 50—100 krooni aastas. Abonent-maks selle kõrval on suhteliselt väike kulu.

Ajak. „Raadio“ vastutav toimetaja L. Mühlbach.

Leian, et ringhäälingu-asjandusele Eestis on loodud soodsad tingimused töusuks ringhäälingu riigi kätte minekuga. Nüüd ei pidurda ringhäälingu tegevust kõrged riigimaksud ega tarividus maksta aktsionääridele dividendi. On võimalus kõik sissetulekud juhtida asja enese kasuks, mida arvatavasti ei jäeta ka tegemata.

Ringhäälingu-kuulajate arvu suurendamine oleneb suurel määral ringhäälingust enesest ja nendest eelingimustest, mis vastava seadusandlusega luuakse. Minu arvamise järgi tuleks eestkätt teha järgmisi:

1) Ringhäälingu maksud võtta revideerimisele alandamise suunas.

2) Vastuvõtjate ja üksikosade hind suruda alla praeguselt kõrgelt tasemelt tollimaksu vähendamisega ja muul võimalikul teel.

3) Püüda välida, et eeskava ei muutuks šabloniliseks, vaid oleks mitmekesine ja vaheldusrikas. Praegune kvintett asendada suure orkestriga. Riigimeeste esinemised mikrofoni ees aitaksid suuresti kaasa ringhäälingu-kuulajate arvu suurendamisele. Riiklik- ja rahvuspropaganda ringhäälingu kaudu annaks väärustlike tulemusi. Eeskavade koostamisel tuleks panna rõhku ka koolidele ja noorsole ilußde. Anda kord näda-las välis- ja sisepolitiline ringvaade jne.

4) Postkontorid maal peaksid olema nõu ja jõuga abiks ringhäälingu-kuulajate arvu suurendamisele külades ja alevikkudes. Linnades ja alevites võiks selleks luua eriametkohad.

Tavaline ringhäälingu-kuulaja.

Et kuulda ka tavalise ringhäälingu-kuulaja arvamisi meie ringhäälingusse puutuvais küsimusis, selleks pöörduks meie ajakirja reporter täiesti juhuslikult ühe ringhäälingu-kuulaja poole. Esitatud küsimustele vastas see järgmisi:

Meie riigijuhid peaksid ringhäälingu kaudu looma tihedamat kontakti kodanikega, nagu see on kombeks pea igalpool välismaal. Võtame näiteks kas või Saksa-maa. Ei möödu nädalatki, kunas mõni riigimeestest ei pöördu ringhäälingu kaudu rahva poole mõne selgitava kõnega üldisest politilisest olukorras, majandusküsimusist jne. Et võimalikult suurele massile teha selliste kõnede kuulamist kättesaadavaks, selleks asetatakse tänavatele, avalikkudele platsidele, suurematesse rahva-kogumispaikadesse jne. hiigelsuure valjuhääldajad. Miks pole seda tehtud meil; ülepääsemata raskusi seleks ei näi olevat.

Peaks võtma ringhäälingusse nais-konfereerija, kes tooks vaheldust ja teeks elavamaks ringhäälingu ülekaned. On ju paljudele teada, millise populaarsuse

Raimund Kull,
ringhäälingu uus
orkestrijuht

on omandanud Itaalia nais-konfereerijad! Sobiva kandidaadi leidmiseks peaks korraldatama võistlus, nagu see on kombeks välismail.

Tuleks alandada detektor-vastuvõtjate kasutusmaksu, kuna see pole õiges vahekorrmas lampvastuvõtjate kasutusmaksuga. Detektor-vastuvõtja on ikkagi määratud vaid kohaliku saatja vastuvõtuks ja sedagi ainult peatelefoneid, kuna aga moodsad mitmelambilised vastuvõtjad võimaldavad 70 ja enam saatja vastuvõtmist.

RINGKÜSIMUS RAADIOÄRIDE JA VASTUVÕTJATE VALMISTAJATE VAHEL

Et luguteetud lugejaskonda tutvustada meie raadioturgu eeloleval hooajal ja kuulda arvamisi meie ringhäälingu-olude kohta, selleks korraldas ajakiri „Raadio“ ringküsimuse ka meie raadioäride ja tootjate vahel.

Küsimused olid järgmised:

1. Mida pakub raadioturg eeloleval hooajal?

2. Mida tuleks teha ringhäälingu-kuulajate arvu suurendamiseks?

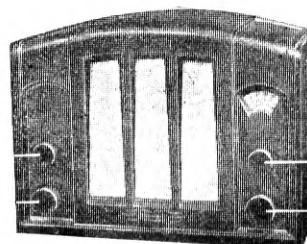
Saabusid järgmised vastused:

A./S. EESTI PHILIPS

Aluseks võttes Teie kirja 29. skp. on meil au Teile teatada, et meie tehased valmistavad tulevaks hooajaks terve rea mitmesuguseid uudisvastuvõtjaid, millistest Eestis müügilile ilmuvald järgmised tüübidi:

Väike, nägusas bakelitkastis, n. n. rahvavastuvõtja, kahelambiline (kaks pentoodi), varustatud sis-

(Järg 310. lk.)

Tüüp 940-A.

Hind: Kr. 200.—.

Meie raadioturg

on küllastunud mitmesuguste odavate saadustega, nii aparaatidega kui ka lampidega, kuid ärge unustage, et odav kaup ei ole iialgi kõrgevääruslik kvaliteetkaup!

Kvaliteet-kauba valmistab

Hooaja parimad vastuvõtjad
valmistab

Maailma kuulsad
„MINIWATT“ lambid
valmistab

Soodsad ostut-

tingimused või-
maldab

1934/35. a.
UUDISEID:

„SUPER INDUC-
TANCE“ vastuvõtjad

„OCTOD-SUPER“
vastuvõtjad

Uued „MINIWATT“ lam-
pide seeriad

Uued kõrgevääruslikud valjuhää-
daja süsteemid

Kõrgeoomilised takistused, plokk-konden-
saatorid ja potentsioometrid

Elektrolüütikondensaatorid

Grammofonimootorid ja pick-up'id

ISEEHITAJAD!

PHILIPS laboratooriumi poolt on välja töötatud 5-lambiline OCTOD-SUPER'i lülitus.
Nõudke tasuta ehituskirjeldust.

EESTI PHILIPS A.-S.
RÜÜTLI 15. TALLINN

Euroopa saatjate saatekavad

9.—15. septembrini 1934

Saatja järele on märgitud esimesena laine pikkus m, teisena sagedus kHz ja kolmandana võimsus kW

Pühap. 9. sept.

Tallinn 410,4 / 731 / 20

9.00 hommikkontsert heliplatidelt
9.55 jumalateenistus Jaani kirikust. Tee-nistust peab õp. Hasselblatt
12.00 Eesti Üleriikliku Tuletörje Liidu 15. aastapäeva aktuse ülekanne „Estonia“ kontsertsaalist. Kavas: E. Ü. T. L. esimehe avakõne, Avamäng orkestrilt, Jakob Liiv, „Tervitus tuletörjujaile“ (loeb Felix Moor), Tervitused, solo-laule — Ida Aav-Loo (sopran), Jakob Liiv, luuletus „Tulekahhi“, muusikalisi ettekandeid orkestrilt, lõppsõna
14.00 heliplaate
14.15 pöllutöökaja maaparandusetalituse juhataja Jaan Einer: Milleks vajame maaparanduse eelplaani
14.45 pöllumajanduslike teateid
18.30 heliplaate ja reklami
18.45 päevauidiseid

19.00 direktor Karl Korneli kõne Leedu vabariigi presidendi A. Smetona 50 a. sünnipäeva puhul: „Leedu president Antanas Smetona ja Leedu“
19.20 heliplaate
19.30 lugemistund. Hugo Laur esitab A. Kivikas' novelli „Pillimees“
20.00 ülekanne Tartust
20.05 ringhäälingu orkestri kontsert. Ju-hatab Raimund Kull, I. Weber, avam. „Oberon“. Glinka, Valss-fantaasia. Joh. Aavik, rahvavis „Oh seda elu ja õnne“. Saint-Saëns, fant. oop. „Simson ja Delila“. II. Grieg, Lüüriline süüt. Cle-mandh, Legend (cellosoolo August Kar-jus). Liszt, Ungari rapsodia nr. 12
21.40 vana tantsumuusikat heliplatidelt
22.20 moodsat tantsumuusikat heliplati-delt

Tartu 579,2 / 512 / 0,5
9.00 ülekanne Tallinnast
10.00 jumalateenistus E. apostliku-usu Jüri kirikust. Teenistust peab ülempree-ter Kokla. Lõpuks heliplaate
12.00 ülekanne Tallinnast
18.30 heliplaate ja reklami
18.45 ülekanne Tallinnast
20.00 ilmateade ja ajanäitaja-õindus
20.05 ülekanne Tallinnast

Lahti 1807,2 / 166 / 40
Helsinki 335,2 / 895 / 10
10.00 soomekeelne jumalateenistus
11.45 päevauidiseid
12.00 muusikat kahel klaveril. Schumann: Andante ja variatsioonid. Rachmaninoff: Fantaasia op. 5
12.30 kõne ★ 12.55 ilmateade, aeg
13.00 rootsikeelne jumalateenistus
14.30 rahvakontsert ★ 16.00 rootsik. jumalateenistus lastele

17.00 heliplaate ★ 18.00 vestlus 18.35 laule ★ 18.59 aeg ja ilmateade 19.10 ringhäälingu ork. kontsert. Smetana: avam. oop. „Müüdud mõrsja“. d’Albert: meloodia oop. „Surnud silmad. Dvorak: Slaavi tants 19.40 kõne 20.00 trio ettekandeid. Brahms: Trio h-duur op. 8 (Allegro con brio — Scherzo — Adagio — Allegretto) 21.00 ajaviitemuusika 21.45 päevauidiseid ★ 21.58 ilmateade 22.00 päevauidiseid rootsi keeles 22.10 sportlikke teateid	13.45—14.00 Bizet: „Arlesienne“, süüt (helipl.) 14.15 ringhäälingu sümfooniaork. konts. Beethoven: „Léonora“, avamäng. Mozart: Klaverikontsert es-duur orkestri saatel (Allegro maestoso. — Andante. Allegro vivace assai) 15.00—16.00 ajaviitemuusika (helipl.) 16.15—16.25 viulikompositsioone (helipl.) 16.35—16.45 laulukesid (helipl.) 17.20—17.45 Vilno komponistide laule. Kavas: Weslawski, Szligowski 18.00—18.50 tantsumuusika 20.00—20.45 ajaviitemuusika ringhäälingu orkestrilt. Lehár: avamäng op. „Väike-sed Viini naised“. — Laule. — J. Strauss: „Elbe kaldal“, valss. Fillipucci: „Hawaii pidulik öhtu“ — habanera. — Laule. — Bulleriani: „Pljassovaja“, vene tants. Blon: „Käsi-käes“, marss 21.00—21.45 ringhäälingu sümfooniaork. öhtukontsert. Vilkomirski (cello). — Gluck-Wagner: avamäng oop. „Iphigénie aux Aulises“. Bocherini: Kontsert čellole b-duur (Allegro moderato. — Adagio. — Rondo). Moszkovski: kolm his-paania tantsu. Verdi: marss ooperist „Aida“ 22.00—23.45 lõbus mitmekesine eeskava 23.30—24.00 ja 0.05 tantsumuusika restor. „Gastronomja’st“
Stockholm 426,1 / 704 / 55 Motala 1237 / 221 / 30	Heilsberg 291,0 / 1031 / 75
10.30—11.00 Saint-Saëns: Kontsert g-moll klaverile ja orkestrile. Andante sostenu-to — Allegretto scherzando — Presto 12.00—13.45 jumalateenistus 17.30—18.05 koorikontsert 18.30—19.00 klaverikontsert. Beethoven: Sonata es-duur. Bach-Tausig: Toccata ja fuuga d-moll 19.00—20.35 öhtune jumalateenistus 21.00—21.30 Joh. Brahms: Trio h-duur klaverile, viiulile ja čellole 23.00—24.00 ajaviitemuusika. Adam: avam. „Nürnbergi nukk“. Randel: poppuri „Wermländer“. Pick-Mangiagalli: a) Il Neige, b) Kaks pala. Debussy: Reverie. Lilja: Rooside-menuetid. Ek: Rahva-laul. Chaminade: Havanaise. Cassado: Rondolla espanola. Grieg: Mōrsjarongi-käik	7.15—9.15 Breemeni sadamakontsert 18.00—19.15 pärastlõunakontsert. Kavas: Blankenburg, Nicolai, Dreyer, Grieg jt. 19.15 kuuldemäng 19.55—20.30 Schuberti klaveripalu 20.30 ülekanne Nürnbergi parteipäevalt (ülesvõte) 22.00—23.00 sümfooniakonts. Münchenist 23.20 Euroopa kergejoustiku esivõistlused Torinos 23.40—1.30 Kes teeb kaasa? Hamburgi ringh. tantsuorkester
Kalundborg 1261 / 238 / 60 Kopenhagen 255,1 / 1176 / 10	Königsyusterhausen 1571 / 191 / 60
21.15—22.15 ringh. orkestri konts. ★ 22.45 kuni 23.00 rahvatantse ★ 23.10—23.50 laule ja rahvamuus. ★ 23.50—1.30 tantsumuusika	7.15—9.00 Hamburgi sadamakontsert 12.30—18.00 Nürnbergi 1934. a. parteipäev. Ülek. Münchenist 18.00 Saksa-Poola jalgpallimaavõistluse teine poolaeg 18.40 operetimuus. helipl. 19.30—20.00 heliplaate 20.30 Nürnbergi 1934. a. parteipäev 22.00—23.00 sümfooniaork. kontsert Münchenist 23.20—23.45 Euroopa kergejoust. esivõistlused Torinos (ülesvõte) 24.00—1.30 v. Hamburg
Luksemburg 1304 / 230 / 150 8.25—9.00 helipl. ★ 12.30—12.50 orelikonts. Inglise eeskava	Breslau 315,8 / 959 / 60
13.00 inglise muusikat ★ 14.00 tantsumuus. ★ 14.30 ajaviitemuus. ★ 17.00 kontsert ★ 21.00—21.30 tantsu- ja helifilmimuus. ★ 22.00 inglise muus. ★ 23.00 ajaviitemuus. ★ 23.30 tantsumuus.	6.10—7.10 heliplaate 7.15—9.15 Hamburgi sadamakontsert 18.00—19.30 ajaviitekontsert. Kavas: Thomas, Verdi, Ziehrer, Joh. Strauss, Schubert jt. 19.30 teated ja lõpuks Saksa-Poola jalgp. maavõistlus 20.30—22.00 Nürnbergi parteipäev 22.00—23.00 ork.-kontsert 23.00—23.20 Euroopa kergejoust. esivõistluste ülek. Torinost 23.45—2.00 tantsumuusika
Riiä 514,6 / 583 / 15 Madona 271,7 / 1104 / 20	Berlini-Tegel 356,7 / 841 / 100
9.30 läti muusika helipl. 12.30 Liivabi näituse avamine. Läti ministrite nõukogu presidendi Karlis Ulmanise kõne 14.00 läti laule helipl. 14.10—15.10 lastetund. Muusikat ja rets-tatsioon 15.40—16.00 läti laule 16.30—17.30 viini muusika 19.30 Karli Ulmanise kõne 20.30—21.00 läti rahvalaule ja -tantse orkestri ettekandes 21.25—22.00 Reitersi koori kontsert. Kavas Vitolsi, Melngailise, Zalitise ja Kal-ninši laule 22.15—23.00 orkestrikontsert 23.00—24.00 tantsumuusika	7.15—9.15 Hamburgi sadamakontsert 18.00—19.15 ajaviitekontsert. Kavas: Thomas, Verdi, Ziehrer, Joh. Strauss, Schubert jt. 19.30 teated ja lõpuks Saksa-Poola jalgp. maavõistlus 20.30—22.00 Nürnbergi parteipäev 22.00—23.00 ork.-kontsert 23.00—23.20 Euroopa kergejoust. esivõistluste ülek. Torinost 23.45—2.00 tantsumuusika
Varssav i345 / 212 / 120 Kattovice 395,8 / 758 / 12	Berlini-Tegel 356,7 / 841 / 100
10.00 koral 10.03, 10.23, 10.40 ja 11.05 heliplaate 11.30—13.30 jumalateenistus	7.15—9.15 Hamburgi sadamakontsert 18.00 pärastlõunakontsert

20.30 Nürnbergi parteipäev		Moskva „Stalin“ 360,6 / 832 / 100	Stokholm 426,1 / 704 / 55
22.00 kontsert Münchenist		17.00—18.00 teemaline kontsert ★ 22.00	Motala 1357 / 221 / 30
23.00—23.20 ajaviitemuusika. Joh. Strauss: „Trič-trač“, polka. Meyer-Marco: Hu-moresk. Kletsch: Kalameeste tants. Kark: Tujukas mängukell. Ailbout: Tants külalaasal		tantsumuusika	14.30—15.00 heliplaate
23.50—2.00 ajaviide ja tants			15.30—16.00 kammertrio ettek. Ph. E.
Hamburg 331,9 / 904 / 100			Bach: La Compaisante. Zipoli: Aaria.
7.15—9.15 sadamakontsert			Martini: Gavott. Fasalo: Aaria. Sten-hammer: Stjärnöga. Sandbye: Laul.
12.30—18.00 Nürnbergi 1934. a. parteipäev			Scott: Cornish Boat Song. Kreisler: Marche miniature viennoise
18.00 heliplaate			18.05—18.45 löötsharmoonikamuus.
19.00—20.00 kontsert. Kaasteg.: vokaal-kvartett, solistid ja orkester. Kavas: Löhr, Dreyling, Kaun jt.			18.45—19.45 heliplaate
20.00—20.30 orelipühitsemine Angelni kü-lakirikus. Ettek. orelil ja laule			20.45—22.15 ringhäälingu orkestri konts. Glasunov: avam. „Karnevaal“. Offenbach-Grevillius: ballettimuus. „Hoff-mannilood“. Saint-Saëns: Havanaise viiulile ja ork. Liszt: Tasso. Debussy: Ballaad. Čaikovski: a) Serenade mel-ancolique. b) „1812“, avam.
20.30 Nürnbergi 1934. a. parteipäev			23.00—24.00 solist. eeskava. Grieg: Klave-risonata e-moll. — Laule ja retsat-sioon. — Chopin: a) Ecossaises. b) Ma-surka b-moll. Valss ges-duur. d) Valss e-moll
22.00—23.00 sümf.-orkestri kontsert			Kalundborg 1261 / 238 / 60
23.20 v. Königsvusterhausen			Kopenhagen 255,1 / 1176 / 10
23.40—1.30 Kes teeb kaasa? Ringhäälingu tantsumuusika			21.00—21.15 Taani laule ★ 21.45—22.05 bračesoolosid ★ 23.10—24.00 operetimuus. Kavas: Jones, Lecocq, Ganne, Fall ★ 24.00—1.30 tantsumuusika
Leipzig 382,2 / 785 / 120			Luksemburg 1304 / 230 / 150
7.15 Hamburgi sadamakontsert			8.45—9.00 helipl. ★ 13.00—15.00 ork.-konts., helipl. ja teateid
19.00—20.30 ajaviitekontsert. Kavas: Che-rubini, Mozart, Beethoven, Wagner, Dvorak jt.			Poola eeskava
20.30—22.00 v. Heilsberg			19.30—20.30 segakontsert ★ 20.35—21.00 poola muusikat helipl. ★ 21.20—21.35 ja 21.40—22.10 poola muus. ork. ettek. Kavas: Moniuszko, Paderevski, Bortkiewicz, Fetras ★ 22.10 poola muus. helipl. ★ 22.30 sümf.-konts. Beethoven: Kontsert klaverile ja ork. ★ 23.20 tantsuplaate
22.00—23.00 sümfoniakontsert			Riia 514,6 / 583 / 15
23.00—23.20 Saksa-Poola jalgp. maavõistlus (II poolaeg). Ülesvõte ★ 0.20—1.00 v. Berliin			Madona 271,7 / 1104 / 20
23.50 reportaaži Torinost			7.00 koraal ja võimlemine
0.10—2.00 ajaviite- ja tantsumuusika			7.40—8.10 hommikkontsert
Berliinist			12.00—12.30 börsiteade ja heliplaate
Praha 470,2 / 638 / 120			18.15—18.45 vanade meistrite sonaate. Lo-catelli: Sonaat viiulile. Tundmata au-tori sonaat vanade sonaatiide teenadel
7.30—8.00 teateid ja muusikat			19.15—19.28 läti muusikat heliplaatidel
18.30—18.40 heliplaate			20.15 läti laule. Kavas Medini ja Vi-tolsi laulud
18.55—19.55 saksa eeskava			21.30—22.00 Lalo: Hispaania sümfonia Jehudi Menuhini ettekandes (helipl.)
21.00—21.45 öhtukontsert. Kavas: Fučík, Wagner, Aust, Delibes jt.			Varssav 1345 / 212 / 120
22.00—23.00 ringhäälingu ork. kontsert.			Kattovice 395,8 / 758 / 12
Kavas: Beethoven, Dvorak jt.			7.45 koraal
23.30—0.30 jazzorkestri kontsert			7.48, 8.08 ja 8.25 heliplaate
Viin 506,8 / 592 / 120			12.57 aeg. Krakovi fanfaarid
18.30—19.00 pärastlõunakontsert helipl.			13.10—14.00 Seredynski ansambl kontsert. Kopetzki: Rügemendi marss. Fetras: „Kuupaiste Elsteril“, valss. Jošitomo: „Jaapani tempel“. Sarony: „Liblikate pulm“, intermetso. Kockert: Marss-in-termetso. Kockert: „Naeratuse völu“. Fall: popurri op. „Stambuli roos“. Christ: Marss
20.30—21.05 baarimuusika			14.05—14.30 neapeli laulukes (helipl.)
21.05—21.40 laule ja aariaid soprani ettek.			16.45—17.45 poola rahvuslik muusika rah-vusorkestri ettekandes
21.45—23.00 Strauss-Lanner. Raadiopopu-ri			18.00—18.25 klaverikontsert. Ravel: So-natiin. Albeniz: Sevilla. Medtner: Danza graziosa. Rachmaninof: Prelüüd d-moll. Dohnanyi: Capriccio
23.20 tantsumuusika			18.35—18.50 Liszt: „Prelüüdid“, sümfoni-line poem (helipl.)
1.00 mustlasmuusika. Ülek. Budapestist			19.15—19.45 kammermuusika (viola ja kla-ver).
Budapest 550,5 / 545 / 120			Gavronski: Sonaat a-duur. (Allegro moderato. — Andante. — Rondo). Esiettekanne. Rogovski: Süüt (Allegro. — Adagio. — Allegretto)
21.20—22.00 viulikontsert. Händel: Sonaat a-duur. Mendelssohn: Viulikontsert e-moll			21.00—21.30 laulukes
23.10—24.00 mustlasmuusika			21.30—21.45 filmi-muusika (helipl.)
24.00—1.00 salong- ja jazzkapelli ettekandeid			22.00—22.35 ringhäälingu sümfoniaorkestri kontsert. Delibes: „Coppelia“, baletti saade viies osas: a) slaavi tants variat-sioonidega, b) pidulik tants ja valss, c) nokturn, d) automaatide muusika ja
1.00 mustlasmuusika			
Bukarest 364,5 / 823 / 12			
Brasov (Radio Romania) 1875/160/20			
18.00—19.00 ja 19.20—20.00 ork.-kontsert ★ 20.05—20.45 helipl. ★ 21.00—22.00 itaalia ooperimuusika. Kavas: Cimarosa, Ponchielli, Verdi ★ 22.10—23.00 pop. operettest. Kavas: Kalman, Lecocq, Gershwin			
Pariis (Poste Parisien) 312,8/959/60			
20.35 helipl. ★ 21.10—23.20 öhtukontsert			
London National 261,1 / 1149 / 50			
Daventry 1500 / 200 / 25			
18.00 orelikonts. ★ 18.45—20.00 kammer-muus. ★ 20.20—20.55 soliste (Bariton, viiul) ★ 22.30—23.30 ajaviitemuusika. Kavas: Strauss, Finck, Thomas jt.			
Moskva Komintern 1714 / 175 / 500			
Igapäev			
7.15 hommikkontsert ★ 10.00—10.58 kont-sert ★ 22.55 Punane plats ja Kreml keld-lad			
11.15—12.15 konts. kolhoosnikele ★ 19.30 kül-eeskava ★ 21.00—22.00 öhtukontsert			

valss, ja c) Čardas. — Laule metsosoppani ettekandes. — Moniuszko-Noskovski: „Morel“. Komzak: „Badeni türed“, valss
23.15—24.00 ja 0.05 tantsumuuusika „Adria“ kohvikust

Heilsberg 291,0 / 1031 / 75
6.00—6.50 heliplaate ★ 7.00 võimlemine
7.20—9.00 hommikkontsert ja teateid
17.00—19.00 pärastl.-kontsert. Kavas: Rossini, Sibelius, Lanner, Lortzing, Flotov, Waldeufel jt. Vaheajal kõne
19.00 Juhí lõpukõne Nürnbergi parteip.
20.00—21.00 öhtumuuusika. Schubert: avamäng „Fierabras“. Beethoven: balletmuus. „Prometheuse looming“. Weber: Kontsertino klarnetile. Schumann: Kaks laulu. Herold: avam. „Zampa“. Mozart: a) Ländler. b) Menuett d-duur. Kreutzer: mel. „Granaada ööläager“. 21.10—22.00 kabaree heliplaadelt
22.00—23.00 kümme Saksa laulu segakoori, tenori ja klaveri ettek.
23.30—1.00 tantsumuuusika

Königsvusterhausen 1571 / 191 / 60
7.00—7.15 võimlemine
7.20—9.00 hommikkontsert
13.00—13.55 lõunakonts. Breslaust
14.00—14.45 heliplaate
17.00—18.30 pärastl.-konts. Kavas: Kreutzer, Joh. Strauss, Grieg, Rossini, Czibulka jt.
18.30—18.45 raamatutetund
19.00 Nürnbergi 1934. a. parteipäev
20.00—21.00 öhtukonts. Breslaust
21.15 muusikat
22.00—23.00 Lortzingi koom. oop. „Ooperiproov“
24.00—1.00 taevalikke helisid (helipl.)

Breslau 315,8 / 959 / 60
6.10—7.00 heliplaate
7.25—9.00 hommikkontsert
17.00—18.30 pärastl.-kontsert
20.00—21.00 öhtukonts. Weber: avam. „Rübezahl“. Čaikovski: Okasroosikese-süüt. Schmalstich: tants. muus. muinasjutust „Peetrise keusööt“. Graener: fant. oop. „Hannele taevaasöt“. Humperdinck: valss oop. „Hans ja Grete“. Grieg: Häripölvlaste rongikäik
21.10 kiidulaul veinile. Vestlus heliplaadega
22.00—23.00 Schubert: Kvattet d-moll. Surm ja tütarlaps. Beethoven: Kvartett e-moll
23.45—1.00 tantsumuuusika

Berlin-Tegel 356,7 / 841 / 100
7.00—7.15 võimlemine
7.20—9.00 hommikkontsert
17.00—18.50 pärastl.-kontsert Heilsbergist
19.00 Nürnbergi parteipäev
20.00—21.00 ork.-kontsert. Weber: avam. „Oberon“. Beethoven: Romanss g-duur viulile ja ork. Pfitzner: Scherzo orkestrile. Spohr: Kontsert viulile ja orkestri a-moll (laulustseen)
21.15—22.10 P. Büttneri sümf. nr. 3 des-duur
23.00—23.20 lõuna-saksa rahvamuus. heliplaadelt
23.50—1.00 Inimnäod jutustavad. Kohtamine portreetega. Lõpuks Beethoveni, Schuberti, Schumanni ja Regeri kamermuus.

Hamburg 331,9 / 904 / 100
7.20—9.00 kontsert ja teateid
17.00—18.30 pärastl.-kontsert Stuttgardist
19.00—20.00 Nürnbergi 1934. a. parteipäev
20.05—20.45 vanu armastuslaule
21.10—22.00 kuuldemäng
22.00—23.00 v. Königsvusterhausen
23.20 muusikaline vahemäng
24.00—1.00 ajav.-muus. Mozart: avamäng „Idomeneo“. Grieg: Pulmapäev Troldhaugen. Luigini: Egiptuse ballett. Svendsen: Kunstnikkarnevaal, polonees.

Ertl: Armastusunelmad, valss. Lacombe: Rödu all, serenaad. Blon: Marss

München 405,4 / 740 / 100
6.45—8.15 helipl. ★ 8.25 hommikkonts. ★ 17.00—18.20 videkkontsert ★ 20.00—21.00 rahvamuusikat tsitri ja mandoliini ettek. ★ 21.15—23.00 ringh. ork. konts. Weber: avam. „Euryante“. Mozart: Aaria ork. saateli. Weber: Kontsert klav. ja orkestr. Gluck: ballettiseene opereisti. Mozart: kaks duetti soprani ja baritonile. Boccherini: Adagio põlvviulile ja ork. Isouard: Aaria. Sarasate: Mustlaaviise viulile ja ork. Glinka: Kamarinskaja. Wagner: avam. „Rienzi“. ★ 23.20 vahe-eeskava ★ 24.00—1.00 kammermuus. Beethoven: Keelp. kvartett b-duur. Dvorak: Keelp. kvartett f-duur

Leipzig 382,2 / 785 / 120
7.25—9.00 hommikkontsert ja teateid
18.20—18.50 laule baritonil ettek.
20.00—20.35 ajaviitemuusika. Kavas: Schubert, Kodaly, Pedrollo, Rust jt.
21.15—22.00 rahvustund Berliinist
23.50 P. Juon: Kammerkümfonia b-duur 0.35—1.30 heliplaadiimuusikat kogu Euroopast

Praha 470,2 / 638 / 120
7.00—8.15 teateid ja muusikat
19.10 heliplaate
19.20—19.55 saksa eeskava
20.10 ja 21.20 kuuldemängud
21.55—22.10 heliplaate
22.25 kvarteti ettekandeid
23.15—23.45 heliplaate

TRIKOOTÖÖSTUS

E. KOPPE, Tallinn

Lai tänav 9, tel. 454-11

Müük suurel ja väiksel arvul

Viiin 506,8 / 592 / 120
18.40—19.30 pärastlõunakontsert helipl.
20.35—21.20 ja 21.30—22.20 talupojamuuusikat orkestri ja voakaervikarteet ettek.
22.55—23.30 Joh. Brahms: Klaverikvartett f-moll
23.50 tantsumuuusika
1.15—2.00 öökontsert helipl.

Budapest 550,5 / 545 / 120
20.10—21.10 heliplaate
21.40—23.00 mustlasmuuusika
23.00—0.15 ooperiorkestri kontsert. Kavas: Mozart, Beethoven, Haydn
0.15 mustlasmuuusika

Bukarest 364,5 / 823 / 12
Brasov (Radio Romania) 1875/160/20
18.00—19.00 ja 19.20—20.00 ork.-kontsert ★ 20.15—20.45 helipl. ★ 21.00—21.30 kammermuus. ★ 21.45 laule ★ 22.15—22.45 klaveripalu ★ 23.15 muusikat restoranist

Paris (Poste Parisien) 312,8/959/60
20.30—21.10 helipl. ★ 21.50 „Löbus paradiis“, komöödia ★ 22.40—23.20 jazzmuus.

London National 261,1 / 1149 / 50

Daventry 1500 / 200 / 25
19.30—20.30 ork.-kontsert (1500) ★ 23.00—23.50 Coates'i helitöid ★ 23.55—1.00 tantsumuuusika (1500)

Moskva Komintern 1714 / 175 / 500

11.15—12.15 lõunakonts. Kavas: Rossini, Cui, Čaikovski, Bizet, Massenet jt. ★ 19.30 külaleeskava ★ 21.00—22.00 öhtukontsert

Moskva „Stalin“ 360,6 / 832 / 100

17.00—18.00 kontsert ★ 18.30 noortekontsert ★ 19.30 „Kameeliadaam“ — Meyerholdi teater ★ 21.00 öhtukontsert ★ 22.00 tantsumuuusika

Teisip. 11. sept.

Tallinn 410,4 / 731 / 20

7.00—8.30 hommikkontsert heliplaatidel Tallinn RKS'i ja Tartu saatejaama kaudu

18.00 heliplaate ja reklaami
18.15 välismaisi päevauudiseid
18.30 heliplaate
18.45 kodumaisi päevauudiseid
19.00 lastetund
19.30 dr. Al-er Massakas: Majanduspõiline ringvaade
20.00 ülekanne Tartust
20.05 kontsert. Juh. R. Palm. Sekstett: Reissiger, avam. „Kaljuveski“. Donizetti, fant. oop. „Lucia di Lammermoor“. Rimski-Korsakov, intermetso ooperist „Tsaari mõrsja“ ja hindu külalise laul oop. „Sadko“. Bach-Gounod, Prelüüd. Fresco, süüt „Minnesold“
21.00 esperantokeelne nädalakrooniaka

21.10 huvimatük Sümpfoonilisse muusikasse. (Kontsert nr. 1 heliplaatidel). J. S. Bach (1685—1750). 1. Koraalimäng „Aus der Tiefe rufe ich“. 2. Passacaglia c-moll. 3. Tokkata ja fuuga. Philadel sümf.-ork. Juh. Leopold Stokovski. Seletusi annab Albert Üksip

Tartu 579,2 / 512 / 0,5

7.00—8.30 ülekanne Tallinnast
18.00 heliplaate ja reklaami
18.15 ülekanne Tallinnast
20.00 ilma- ja taimekaitseteateid, ajanäitaja-öindus
20.05 ülekanne Tallinnast

Lahti 1807,2 / 166 / 40

Soome keeles

17.00 harmoonika, banjo ja tsitri ettek.
17.40 retsitsatsoon ★ 18.00 kõne
18.25 laule klaveri saateli ★ 19.15 kõne
19.40 čello ettekandeid. Čaikovski: Sügislaul. Haapalainen: Humoreske. Faure: Eleegia; Ketruslaul Popper: Serenaad
20.05 vestlus
20.25 ringh. ork. kontsert. Palmgren: süüt Finlandiast. Linnala: Andante elegiaco. Huttunen: En värliing stämning. Diethé: Adagio. Čaikovski: katkeid balletist „Pähklipureja“. Wagner: Unistus (viiul). Dimitriescu: Rumeenia fantaasia

Helsinki 335,2 / 895 / 10

Rootsi keeles

17.00 Lahti ★ 17.40 novelle ★ 18.00 laule
18.25 kõne ★ 18.40 turuteateid
19.15 kõne ★ 19.40 Lahti ★ 20.05 kõne ★
20.05 Lahti

Stockholm 426,1 / 704 / 55

Motala 1357 / 221 / 20

14.00—15.00 ajaviitem. ülekanne Kopenhaagenist
15.20—15.45 ajaviitemuus. viulile, harmoniumile ja klaverile. Ravina: Adoremus. Perilhou: Adante. Garth-Jones: Hällilaul. Dahl: Nokturn. Deslandres: Meditatsioon

18.30—18.55 ajaviite-eeskava. Taube: Bysan lull. Wibergh: katkeid „Pastoraal ja Paroodia“. Henrques: Laul. Mayerl: Tenny Whistle. Cosca: Passades. Aiavaz: Dis moi: Je t'aime. J. Strauss: Valss
19.15—20.30 ja 22.30—23.00 heliplaate

Kalundborg 1261 / 238 / 60

Kopenhagen 255,1 / 1176 / 10

21.00—21.10 viulisooloid ★ 21.10—22.40 kontsert ★ 22.40—23.00 rootsi muus. ★ 23.15—23.45 klaverisooloid ★ 24.00—1.30 tantsumuuusika

Luksemburg 1304 / 230 / 150

8.45—9.00 helipl. ★ 13.00—15.00 ork.-kontsert, helipl. ja teateid
Belgia eeskava
19.30—20.30 segakontsert ★ 20.40—21.00 helipl. ★ 21.20—21.35 klaveripalu ★ 21.40

belgia muus. ork. ettek. Kavas: Rogister, Taeye, Vreuls, Demaret, Kalkmann jt. ★ 22.25 sümf.-kontsert. Haydn: Kunts. čel-lole ja ork. Glasunov: avam. „Karnevaal“ ★ 23.05 laule ★ 23.30 tantsumuuusika	Breslau 315,8 / 959 / 60 6.10—7.00 heliplaate 7.25—9.00 hommikkontsert 17.00—18.30 ajaviitekontsert 19.15—19.50 čellokontsert. Kavas: Tartini, Becker, Goens jt. 20.00—20.35 laule soprani ettekandes 21.10—23.10 P. Lincke operet „Grigri“ 23.10—23.30 raadiotehnikat 23.45—1.00 P. Lincke helit. ork. ettek.	promenaadikontsert ★ 23.00—23.30 helipl. ★ 23.35—1.00 tantsumuuus. (1500)
Riia 514,6 / 583 / 15 Madona 271,7 / 1104 / 20	Moskva Komintern 1714 / 175 / 500 11.15—12.15 lõunakontsert ★ 18.30 helipl.	Moskva „Stalin“ 360,6 / 832 / 100 17.00—18.00 teemaline kontsert. Kavas: Beranger, Liszt, Schumann, Beethoven ★ 18.30 kontsert ★ 22.00 tantsumuuusika
7.00 koraal ja võimlemine 7.40—8.10 hommikkontsert 18.00—18.40 ajaviitemuusika (helipl.) 19.10—19.30 läti ja eesti laule. Medinš: Söbrad. Šuberts: Keyade ünelm. Vitols: Önnelik tervitus. Lüdig: Kägu. Aavik: Lumü. Laulja 20.05—21.30 kontsert teemal: „Läti muinasjutud ja legendid muusikas“. Vitols: avamäng oop. „Spriditis“. Valle: süüt oop. „Völur“. Vitols: Introduktioon ja pulmamuusika muinasdraamast „Printsess Gundega ja kuningas Brusabarda“. Medinš: süüt oop. „Spriditis“. 21.30—22.00 klaverimuusika. Beethoven: Sonaat op. 10 nr. 3. Chopin: Ballaad 22.15 popurri Lehari op. „Tsarevič“ 22.30 ajaviitemuusika	Berliin-Tegel 356,7 / 841 / 100 7.00—7.15 võimlemine 7.20—9.00 hommikkontsert ja teateid 17.00—19.00 pärastl.-kontsert 19.45—20.15 R. Schumann: Sonaat klaverile fis-moll 21.15—21.40 H. Kanni koorilaule 22.40—23.20 A. Dvorak: Sümfoonia nr. 1 d-duur 23.50—2.00 kabaree keskkööl (helipl.)	Keskn. 12. sept.
Hamburg 331,9 / 904 / 100 7.20—9.00 kontsert ja teateid 17.00—18.30 pärastl.-kontsert Münchenist 21.10—23.00 puhk.- ja keelp.-muusikat 23.20 muusikaline vahemäng 24.00—1.00 öhtumuusika, Kreutzer: avam. „Öölaager Granadas“. Delibes: fant. oop. „Lakmé“. Jošitomo: Kelladetempilis. Suppé: pop. op. „Kerge ratsavägi“. Ziehrer: Valss. Fučík: Marss	Tallinn 410,4 / 731 / 20 7.00—8.30 hommikkontsert heliplaatidel Tallinn RKS'i ja Tartu saatejaama kaudu 18.00 heliplaate ja reklami 18.15 välismaisi päevauudiseid 18.30 heliplaate 18.45 kodumaisi päevauudiseid 19.00 heliplaate 19.15 põllumajanduslikke teateid 19.30 „Kaja“ peatoimetaja H. Oidermann: Rahvasteliidi 1934. a. sügisene istung-jäirk 20.00 ülekanne Tartust	Hamburg 331,9 / 904 / 100 7.20—9.00 kontsert ja teateid 17.00—18.30 pärastl.-kontsert Münchenist 21.10—23.00 puhk.- ja keelp.-muusikat 23.20 muusikaline vahemäng 24.00—1.00 öhtumuusika, Kreutzer: avam. „Öölaager Granadas“. Delibes: fant. oop. „Lakmé“. Jošitomo: Kelladetempilis. Suppé: pop. op. „Kerge ratsavägi“. Ziehrer: Valss. Fučík: Marss
Varssav 1345 / 212 / 120 Kattovice 395,8 / 758 / 12	München 405,4 / 740 / 100 7.45—8.15 helipl. ★ 8.25 hommikkontsert ★ 17.00—18.30 videvikkontsert ★ 18.50—19.10 laule baritonil ettek. ★ 19.30—19.50 helipl. ★ 20.35—23.00 Puccini oop. „Bohème“ ★ 22.20 v. Berliin ★ 23.40 vaheskava ★ 24.00—1.00 öömuusika	Tartu 579,2 / 512 / 0,5 7.00—8.30 ülekanne Tallinnast 18.00 heliplaate ja reklami 18.15 ülekanne Tallinnast 20.00 ilmateade ja ajanäitaja-öindus 20.05 ülekanne Tallinnast
7.45 koraal 7.48, 8.08 ja 8.25 heliplaate 12.57 aeg. Krakovi fanfaarid 13.10—13.45 filmimuusika 14.05—14.30 Beethoven: II sümfoonia (heliplaadeilt) 16.45—17.45 kammermuusika. Knüuman: Erootiline süüt. Armandola: Maggiolata. Massenet: Ballettimuusika. Lanner: Romantiline valss. Tost: Serenaad. Friedman-Gärtner: Viini tants. Popper: Ungari rapsoodia 18.00—18.25 Schumann: Sümfoonilised etüüdid, op. 13, klaverile 18.35—18.50 Karlovicz: Leedu rapsoodiat (orkestri ettekandes, helipl.) 19.15—19.45 keelpillide kvarteti kontsert. Debussy: Kvartett g-moll, op. 10 20.00—20.20 lauluetekanded klaveri saateli. Kavas Schuberti, Brahmsi ja Schumann'i laule 20.30—20.45 kammermuusika (helipl.) 22.00—23.00 „Jaava völü“, Mystkovski muusikaline raadio-reportaaž 23.15—23.45 ja 0.05 tantsumuuusika „Paradisist“	Leipzig 382,2 / 785 / 120 7.25—9.10 hommikkontsert ja teateid 17.00—18.30 pärastl.-kontsert Münchenist 19.20 kodumuisikat viili, klaveri ja čembalo ettek. 19.50—20.35 rahvamuusikat solistide ettek. 21.10 instrumentaalakabaree 22.10—23.20 ork.-kontsert. Haydn: Sümfooniad duur. Debussy: šoti marss. Busoni: Serenaad d-duur 23.20 v. Heilsberg 24.00—1.00 öömuusika	Lahti 1807,2 / 166 / 40 Helsinki 335,2 / 895 / 10
Heilsberg 291,0 / 1031 / 75 6.00—6.50 heliplaate ★ 7.00 võimlemine 7.20—9.00 hommikkontsert 17.00—18.45 pärastl.-kontsert. Kavas: Fučík, Suppe, Delibes, Bizet, Joh. Strauss, Flotow jt. Vahejal kõne 20.00—20.30 koorikontsert 21.10 huumori 21.40—23.20 öhtukontsert. Doppler: avam. „Ilka“. Massenet: Neapoli stseeni. Wolf: Itaalia serenaad. Blon: Capril. Jos. Strauss: Masurka. Eberle: Laul ja helid idast. Grieg: Lüüriline süüt. Fettas: Jooge, näljatage — valss. Verdi: fant. „Aida“. Delibes: Coppelia, süüt. Rossini: avam. „Sevilla habemeajaja“ 23.20 poksvõistlus: Fascia, Rooma — SA, Berliin (ülek. Roomast) 23.45—1.00 Paul Lincke helitöid orkestri ettek.	Praha 470,2 / 638 / 120 7.00—8.15 teateid ja muusikat 19.20—19.55 saksa eeskava 20.30—23.30 ooperi ülekanne teatrist	Tallinn 17.00 heliplaate ★ 17.50 tütarlastele 18.00 lastetund 20.05 laule ★ 20.30 vestlus 19.15 rahvamuusikat ★ 19.45 köne 20.45 tantsumuuusikat
Viin 506,8 / 592 / 120 18.50—19.50 pärastlõunakonts. helipl. 20.45—23.30 Verdi ja Puccini helitöid orkestri ja solistide ettekandes 23.50 öökontsert. Beethoven: avam. oop. „Egmont“. Humperdinck: fant. oop. „Hans ja Grete“. Dohnanyi: neli pala balletist „Pierette loor“. Joh. Strauss: Keisri-valss. Jascha: Tango. Lehár: pop. op. „Krahv Luksemburg“. Esch: Naerva päikese all, rändlaul-marss 1.00—2.00 šrammelmuusika	Budapest 550,5 / 545 / 120 20.00 koorikontsert 20.50—22.55 kuuldemäng 22.55—24.00 kammermuusikat. Kavas Händel, Krumpholz jt. 24.00 heliplaate	Stockholm 426,1 / 704 / 55 Motala 1357 / 221 / 30
14.30—15.30 ajaviitemuusika 18.05—18.20 laule kandlike 18.45—19.45 heliplaate	Prahha 470,2 / 638 / 120 7.00—8.15 teateid ja muusikat 19.20—19.55 saksa eeskava 20.30—23.30 ooperi ülekanne teatrist	Kalundborg 1261 / 238 / 60 Kopenhagen 255,1 / 1176 / 10
21.00—22.00 sõjaväekonts. Alterio: Onesta e Lavaro. Gomez: „Salvator Rosa“, katkeid. Verdi: avam. „Nebukatnetsar“. Joyce: Salome surm, valss. J. Strauss: mel. „Mustlasparunist“. Richardy: Hispaania rapsoodia. Ohlsen: Marss 23.00—23.30 Viini-trio lauluetekandeid ja klaverisooolosid 23.30—0.30 Jack Hiltoni orkester (ülek. Londonist)	Viin 506,8 / 592 / 120 18.50—19.50 pärastlõunakonts. helipl. 20.45—23.30 Verdi ja Puccini helitöid orkestri ja solistide ettekandes 23.50 öökontsert. Beethoven: avam. oop. „Egmont“. Humperdinck: fant. oop. „Hans ja Grete“. Dohnanyi: neli pala balletist „Pierette loor“. Joh. Strauss: Keisri-valss. Jascha: Tango. Lehár: pop. op. „Krahv Luksemburg“. Esch: Naerva päikese all, rändlaul-marss 1.00—2.00 šrammelmuusika	Kalundborg 1261 / 238 / 60 Kopenhagen 255,1 / 1176 / 10
21.00—21.30 kammermuusika ★ 22.00—3.00 radiobioll noortele. Vaheagil teateid	Budapest 550,5 / 545 / 120 20.00 koorikontsert 20.50—22.55 kuuldemäng 22.55—24.00 kammermuusikat. Kavas Händel, Krumpholz jt. 24.00 heliplaate	Luksemburg 1304 / 230 / 150
8.45—9.00 helipl. ★ 13.00—15.00 orkestri-kontsert, helipl. ja teateid Sveitsi eeskava	Bukarest 364,5 / 823 / 12 Brasov (Radio Romania) 1875/160/20 18.00—19.00 ork.-konts. ★ 19.20—22.00 sümfooniakontsert. Wagner: avam. „Lendav holländlane“. Chabrier: Hispaania rapsoodia. Castaldi: Sümfooniline luuletus ★ 22.15—23.00 kontserdi järg. Beethoven: III sümuf. (Eroica)	8.45—9.00 helipl. ★ 13.00—15.00 orkestri-kontsert, helipl. ja teateid Sveitsi eeskava
21.20—21.30 segakontsert ★ 20.35—21.00 Brahmsi ja Straussi laule ★ 21.20—22.10 Sveitsi heliloojaid ork. ettek. ★ 22.10 laule ★ 22.30 klaveripalu ★ 22.45 ork.-kontsert. Kavas: Delibes, Grieg, Waldauf, Blon, Leoncavallo ★ 23.35 tantsumuuusika	Bukarest 364,5 / 823 / 12 Brasov (Radio Romania) 1875/160/20 18.00—19.00 ork.-konts. ★ 19.20—22.00 sümfooniakontsert. Wagner: avam. „Lendav holländlane“. Chabrier: Hispaania rapsoodia. Castaldi: Sümfooniline luuletus ★ 22.15—23.00 kontserdi järg. Beethoven: III sümuf. (Eroica)	Kalundborg 1261 / 238 / 60 Kopenhagen 255,1 / 1176 / 10
21.20—21.30 kammermuusika ★ 22.00—3.00 radiobioll noortele. Vaheagil teateid	Budapest 550,5 / 545 / 120 20.00 koorikontsert 20.50—22.55 kuuldemäng 22.55—24.00 kammermuusikat. Kavas Händel, Krumpholz jt. 24.00 heliplaate	Luksemburg 1304 / 230 / 150
8.45—9.00 helipl. ★ 13.00—15.00 orkestri-kontsert, helipl. ja teateid Sveitsi eeskava	Pariis (Poste Parisien) 312,8/959/60 20.30 helipl. ★ 21.10 koorikonts. ★ 21.25 laule ★ 21.55 kammermuus. ★ 22.40—23.20 tantsumuuus.	8.45—9.00 helipl. ★ 13.00—15.00 orkestri-kontsert, helipl. ja teateid Sveitsi eeskava
7.40—8.10 hommikkontsert	London National 261,1 / 1149 / 53 Daventry 1500 / 200 / 25	19.30—20.30 kontsert (1500) ★ 21.00—22.40
21.45 Kaergeli rahvatäitlik „Hockewanzel“ (esiettek.)		12.00—12.30 börsiteated ja heliplaate
24.00—1.00 tantsumuuusika		

17.40—18.10 heliplaate	Divertimento militare. W. A. Mozart:
18.40—19.00 läti laule	Sümf. es-duur
19.30—20.00 solistide kontsert heliplaatidel	20.20—20.40 rahvalaule
20.35—21.10 läti laule dopelt-kvarteti ettek.	22.00—23.30 ork. kontsert. Höffer: Avamäng. Wehding: „Münchhausen“, sümf. luuletis. Spohr: Kontsert viiulile ja ork. e-moll. Reger: Variatsioonid ja fuga
21.30—23.00 orkestrikontsert Sibelius heilitödest . a) Karijala, avamäng. b) Tuno-nela luik. c) Romanss c-duur. d) Vals triste. e) Tants-intermetso. f) Romantiline valss. g) Legend. h) Finlandia 23.00 ajaviitemuusika helipl.	23.50 ajaviitemuusika. Olias: Marss. Clemens: „Jocosa“, lõbus avamäng. Le-coq: ballettsüüt „Giroflé-Girofla'st“. Sköld: Bagatell. J. Strauss: „Pöhjame-reipildid“, valss. Lüling: India süüt. Kick-Schmidt: Hümn päikesele. Kark: Muinasjuturaamatust. Pachernegg: Tantsuhelisid Berchesgadenist. Kodaly: Intermetso. Sommer: Jandamine 1.00—2.00 tantsuplaate
Varssav 1345 / 212 / 120	Hamburg 331,9 / 904 / 100
Kattovice 395,8 / 758 / 12	7.20—9.00 kontsert ja teateid
7.45 koral	17.00—18.30 pärastl.-kontsert
7.48, 8.08 ja 8.25 heliplaate	19.30—19.45 heliplaate
12.57 aeg, Krakovi fanfaarid	20.00—21.00 ork.-kontsert. Kottker: Marss. Suppé: „Löbus burš“. Schierhorn: Mälestusi Weberist. Thomas: romanss oop. „Mignon“. Robrecht: Marsspoppurri. Schierhorn: Marss. Kohlmann: Jahilau-lude-pop. Keil: Marss
13.10—14.00 Čehhoslovakia muusika. Dvorak: koomilise ooperi avamäng. Smetana: kaks Čehhoslovakia tantsu. Dvorak: Slaava tants nr. 4. Suk: Eleegia. Ondracek: Es-as-polka. Verbricki: Maavõõrastemajas	22.00—23.00 komöödia
14.05—14.30 kuulsate vene lauljate ettekandeid helipl.	23.20 muusikaline vahemäng
17.00—17.45 teater „Hollywood'i“ orkestri kontsert. Kavas tantsumuusika ja lõbusad laulukedes	24.00—1.00 hiliskontsert. Auber: avamäng „Portici tumm“. Urbach: fant. „Schuberti skitsiraamatust“. Lindsay-Theimer: Pussata-legend. Schlögel: ringkäik Joh. Straussi operetes. Wagnitz: Marss
18.00—18.20 Liljana Zamorska lauluettek.	München 405,4 / 740 / 100
18.35—18.50 Debussy: Sümpfoonilised tant-sud (helipl.)	8.25 hommikkonts. ★ 17.00—18.30 kirev pärastlõuna ★ 22.00—23.00 lõbusat ajavi-det tantsukestrilist ★ 23.20 vahe-eeskava ★ 24.00—1.00 öömuusika
19.15—19.45 viiulikontsert (Kreisleri transkriptioonid viiulile). Tartini: Variati-sioonid ühel Carelli teemal. Francoer: Siciliana; Rigaudon. Mendelssohn: Sonnadad laul. Logan: Indiaani armastus-laul. Kreisler. Armastuse kurbus. Pol-dini: Nukuke. Chopin: Masurka a-moll 20.00—20.20 ja 20.30—20.45 ajaviitemuusika „Gastronomia'st“	Leipzig 382,2 / 785 / 120
21.00—21.45 Dajos-Bela orkestri ettekandeid (helipl.)	7.25—9.00 hommikkontsert ja teateid
22.00—22.30 Chopini helitööde kontsert (prof. Turozynski klaveril). Polonees cis-moll. Impromtu as-duur. Kolm valssi, op. 64. Scherzo as-duur	17.40 pärastl.-kontsert helipl. Kavas: Verdi, Mozart, Humperdinck jt.
22.40—23.00 laule klaveri saatel	18.20—18.50 klaverikontsert
23.15—24.00 ja 0.05 tantsumuusika „Adria'st“	22.00—23.20 valsitaktis. Jos. Strauss: Külapääsukedes Austria. Brahms: kat-keid „Armastuslaulude-valsi“. Joh. Strauss: a) Elatakse vaid kord, kahele klaverile. b) Vein, naine ja laul, sega-koor ja ork. Brahms: Valsla klaverile neljal käel. Jochum: „Armastuspee-gel“, segakoorile, puhkp. ja klaverile (neljal käel). Caikovski: Valss vien-dast sumt. keelp. ork. Ziehrer: Valss. Koschat: Wörtheri järvel, segakoorile ja orkestrile
Heilsberg 291,0 / 1031 / 75	23.50—1.30 tantsumuusika
6.00—6.50 heliplaate ★ 7.00 võimlemine	Praha 470,2 / 638 / 120
7.20—9.00 hommikkontsert ja teateid	7.00—8.15 teateid ja muusikat
17.00—18.50 pärastl.-kontsert. Kavas: Sme-tana, Kienzl, R. Strauss, Borodin, Ber-lioiz, Mussorgski jt. Vaheaegil kõnesid	19.20—19.55 saksa eeskava
19.25—19.55 flöödikontsert	22.00—23.00 populaarne kontsert. Kavas: Grieg, Beethoven, Dvorak, Strauss jt.
22.00 B. Kaiser (bariton) laulab aariaid keelp. kvarteti saatel	23.15—23.45 heliplaate
22.30—23.00 öhtumuusika	Viin 506,8 / 592 / 120
23.30—1.30 tantsumuusika	19.00—19.45 Schönbergi helitöid solistide ja instrumentaalkvarteti ettek.
Königsvusterhausen 1571 / 191 / 60	20.25—21.00 koorilaule
7.00—7.15 võimlemine	21.00 mälestusohtu suurte austerlaste, P. Marcus von Aviano ja dr. Engelbert Dollfussi auks. Köneleb liidukantsler dr. Kurt Schuschnigg. Walter: Impro-visatioonid rahvalaulu teemal. Schu-ber: Ülivõim, op. 79. Tittel: Variatsioonid ja fuuga Austria liiduhümni teemal (esiettek.)
7.30—9.00 hommikkontsert	22.45—23.30 ja 23.50 öhtukontsert
13.00—13.55 lounakonts. Leipzigist	Budapest 550,5 / 545 / 120
14.00—14.45 mel. Mascagni oop. „Cavalle-ria rusticana“ (helipl.)	20.05—20.50 klaverikontsert
16.40 fantaasiайд orell (helipl.)	20.50—23.15 Farkase opereti: „Notés kapitány“ (ülekanne stuudiost)
17.00—19.00 pärastl.-konts. Kavas: Sme-tana, R. Strauss, Berlioiz, Fetras jt.	23.15—23.45 mustlasmuusika
19.30—19.40 Smetana: Moldau (helipl.)	23.45 ooperiorkestri kontsert
20.00—20.30 meisterpalu harmooniumile ja keelp. kvartetile. Mozart: Adagio — Rondo. Weber: Adagio — Rondo	Bukarest 364,5 / 823 / 12
20.30—21.00 itaalia keele tund	Brasov (Radio Romania) 1875/160/20
23.30—23.45 raadiotehnikat	18.00—19.00 ja 19.20—20.00 ork.-kontsert ★
24.00—1.30 tantsumuus. Leipzigid	20.15—20.45 helipl. ★ 21.00—21.30 klaveri-
Breslau 315,8 / 959 / 60	palu ★ 21.45 laule ★ 22.15—22.45 čello-sooloid ★ 23.15 muusikat restoranist
6.10—7.00 heliplaate	Pariis (Poste Parisien) 312,8/959/60
7.25—9.40 hommikkontsert ja köne	19.49—20.10 ja 20.30 helipl. ★ 21.45—1.00 kuuldemäng
17.00—18.30 pärastl.-kontsert Hamburgist	London National 261,1 / 1149 / 50
20.00—21.00 uusi heliplaate	Daventry 1500 / 200 / 25
22.00—23.00 „Hutteni viimased päevad“. Kantaat baritonile ja orkestrile	19.30—20.15 kontsert (1500) ★ 20.15 kirev tund (1500) ★ 21.00—21.55 puhkp.-kontsert. Kavas: Blankenburg, Balfe, Luigini, Waldteufel, Gounod jt. ★ 21.55—22.40 ki-rev tund ★ 23.15—23.55 ork.-konts. Kavas: Aubert, Glinka jt. ★ 24.00—1.00 tantsumuusika (Droitwich)
23.45—1.00 tantsumuusika	Moskva Komintern 1714 / 175 / 500
Berlin-Tegel 356,7 / 841 / 100	11.15—12.15 kontsert ★ 12.15—13.15 heliplaate ★ 14.15—15.00 kontsert ★ 17.30—18.30 kontsert ja kirjandust ★ 20.30—22.00 öhtukontsert
7.00—7.15 võimlemine	Moskva „Stalin“ 360,6 / 832 / 100
7.20—9.00 hommikkonts. ja teateid	17.00 itaalia muus. helipl. ★ 22.00 tantsumuusika
17.00—18.40 Treptow aedkontsert	
19.30 Mozart — isa ja poeg. L. Mozart:	

Helsinki	335.2 / 895 / 10	19.15—19.45 klaverikontsert (Z. Dygat). Bach-Tausig: Toccata ja fuga. Gluck-Skambati: Meloodia. Albeniz: „Evocatio”; „El Albsicin”. Ravel: Pavane. Debussy: Röömus saar 20.00—20.20 ja 20.30—20.45 segakoori kontsert. Kavas Poola rahvalaule 21.00—21.45 ajaviitemuusika ringhäälingu orkestri ettekandes 22.00—22.45 ringhäälingu sümfooniaorkestri kontsert. Wagner: avamäng oop. „Rienzi”. Verdi: Desdemona palve oop. „Othello”. Rossini: ballettimuusika oop. „Wilhelm Tell”. Joteyko: aaria oop. „Zygmunt August”. Moniuszko: aaria oop. „Hrabina”. Bizet: süüt oop. „Carmen” 23.15—23.45 ja 0.05 tantsumuuusika „Bristol’ist”	Pidulik ringtants. Uldall: Alamsakska tulupojatantse
Stockholm	426.1 / 704 / 55	München 405,4 / 740 / 100	
Motala	1357 / 221 / 30	7.45—8.15 helipl. ★ 8.25 hommikkontsert ★ 17.00—18.30 videakkontsert ★ 20.00—21.00 puhkp.-muusikat ★ 21.10—22.00 vanu ja uusi operetiivise ★ 22.00 klaveripalu ★ 22.10—23.00 kuuldemäng ★ 23.20—2.00 öömuusika	
14.00 laul ★ 14.20—15.20 ajaviitemuus. 15.40—16.00 čellokompositioone. Bochneri: Adagio ja Allegro. Caporale: Amorooso. Ph. E. Bach: Menuett. Friedemann-Bach: Siciliana 18.30—18.45 laule 19.00—20.00 ajaviitemuusika. Joh. Strauss: Valss. Kuhlau: avam. „Elverhøj”. Rihbot: Mustlasromans. Sibelius: Valse Chevaleresque. Lange-Müller: mel. „See oli kord”. Grieg: Landkjending. Leopold: pop. ungari rahvalauludest 20.50—22.15 popul. kontsert. Wersen: Polonees. Waldteufel: Pomona, valss. Volkmann: Serenaad d-moll obl. čelole ja ork. Popp: Staccato-fantaasiat flöödile ja orkestrile. Grothe-Kirschtein: Hallo Moskva. Weber: Rondo fagotti-kontserdist. Liszt: Mefisto-valss. Ralf: Kavatim. Kling: Kontsertpolka trompetile ja ork. Alfven: Tants 23.00—24.00 heliplaate	Leipzig 382,2 / 785 / 120		
Kalundborg	1261 / 238 / 60	7.25—9.00 hommikkontsert ja teated 17.00—18.00 operetiimusuusikat 18.30—19.00 Grieg: Viulisonaat g-duur 19.30—19.50 ajav.-muusika. Suppe: avam. „Fatinitza”. Siede: Putukate tants. Krüger: Marss 19.50—20.35 rahvalaule ja -tantse 21.40—23.20 suur tantsüöhtu 24.00—1.00 muusikaline kuuldepala	
Kopenhagen	255,1 / 1176 / 10	Praha 470,2 / 638 / 120	
21.10—23.15 sümf.-orkestri kontsert. Kavas: Šostokovič, Bach, Wagner ★ 23.30—1.30 tantsumuuusika	7.00—8.15 teated ja muusikat 19.10—19.55 saksa eeskava 20.10—20.35 muusikat lastele 20.50—21.25 tantsumuuusika 22.15 populaarseid laule 22.35—23.00 Miaskovsky: Serenaad es-duur orkestriile 23.15—24.00 salongork. kontsert. Kavas: Leopold, Rossini, Glinka, Friml jt.		
Luksemburg	1304 / 230 / 150	Viin 506,8 / 592 / 120	
8.45—9.00 helipl. ★ 13.00—15.00 ork.-kontsert, helipl. ja teated	18.50—19.20 ettekandeid vioolal 20.55 klaveripalu		
Saksa eeskava 19.30—20.30 segakontsert ★ 20.35—21.00 helipl. ★ 21.20—22.30 ork.-kontsert. Kavas: Rossini, Urbach, Lincke, Komzak jt. 22.30 saksa heliloojaid ork. ettek. Kavas: Mendelssohn, Unger, Wagner jt. ★ 22.25 tantsumuuusika	21.30 ajaviitekontsert. Joh. Strauss (isa): Radetzky-marss. Suppé: Viini juubelaväänd. Joh. Strauss: Valss. Leux: Blondi Kataiina juures. Benatzky: Neile meelituseks. Jos. Strauss: neli tantsu. Moser: Viini öhk. Geiger: Ja, meie tänavake on väike. Eysler: pop. op. „Üks päev paradiisis”. Lehar: Valss ja marss. Whiting: Oli see ehk kuu. Churchill: Ma tegin Sinust laulu. Berlin: Kes kardab kurja hunti. Fall: avam. op. „Lahutatud naine” 23.00 laule ja aariaid sopr. ettek. 24.00 tantsumuuusika		
Riia	514,6 / 583 / 15	Budapest 550,5 / 545 / 120	
Madona	271,7 / 1104 / 20	19.50—20.55 mustlasmuusika 21.30—23.00 ülekanne Viinist 23.20—24.00 kvarteti kontsert 0.30 tantsumuuusika	
7.00 koral ja võimlemine 7.40—8.10 hommikkontsert 12.00—12.30 börsiteat ja heliplaate 17.30—18.00 Konrad Velki’ helitiid mandol.-orkestrile. Avamäng h-moll. Sümfoonia e-moll 18.30—19.00 läti muusikat mandol.-ork ettekandes. Darzinš: Haldjate laul. — Isamaalikke laule. — Kalnīnš: Sūgis; Hätilaul. Ore: Kurv valss 20.05—21.00 läti heliloojate laule 21.20—22.30 ooperimuusikat orkestri ettekandes. Weber: avamäng oop. „Preziosa”. Giordano: fant oop. „André Chénier”. Čaikovski: fant. oop. „Paganini”. Wagner: avam. oop. „Tannhäuser”. 22.30 salongmuusika	Bukarest 364,5 / 823 / 12		
Varssav	1345 / 212 / 120	Brasov (Radio Romania) 1875/160/20	
Katovice	395,8 / 758 / 12	18.00—19.00 ja 19.20—20.00 populaarset muus. ★ 20.30 Gounod ooper „Faust” (helipl.)	
7.45 koral 7.48, 8.08 ja 8.25 heliplaate 12.57 aeg. Krakovi fanfārid 13.10 muusikat ja laule lastele 13.30—14.00 Vilno kommuermuusika ansambl kontsert. Kavas tantsumuuusika 14.10—14.45 sümfoonilist muusikat heliplaatidel. Gaubert: Mere laul. d’Indry: „Istar”, sümfoonilised variatsioonid 16.45—17.45 ajaviitemuusika jazz-orkestri ettekandes. Kavas tantsumuuusika ja löbusad laulukesed	Fariis (Poste Parisien) 312,8/959/60 19.49—20.10 helipl. ★ 21.10 duette ★ 21.55 mustlasmuus. ★ 22.40—23.20 laule		
Hamburg	331,9 / 904 / 100	London National 261,1 / 1149 / 50	
7.20—9.00 kontsert ja teated 17.00—18.30 pärastl.-kontsert Münchenist 20.00—21.00 O. Grundl ajalooline kuuldem „De Reis na Spandau” 21.10—23.00 tantsumuuusika 24.00—0.30 norra rahvaviise, ringlaule tenuori ettek.	Daventry 1500 / 200 / 25		
0.30 Jos. Haydn: Keelp. kvartett d-duur 1.00—2.00 öömuusika. Aulin: Kaks rootsi tantsu. Bullerian: Kaks vene tantsu. Brahms: Kaks ungari tantsu. Petyrek: Ungari viise. Bartok: Rumeenia tantsud. Dvorak: Slaavi tants nr. 12. Sini-gaglia: Piemonti tants nr. 1. Girnatis:	19.30 kontsert (1500) ★ 21.20—21.40 huvitavaid helipl. ★ 23.00—23.15 ork.-kontsert. Kavas: Elgar, Mozart, Sullivan jt. ★ 23.55—1.00 tantsumuuus. (Droitwich)		
Moskva Komintern	1714 / 175 / 500	Moskva „Stalin“ 360,6 / 832 / 100	
11.15—12.15 lõunakonts. ★ 19.30 küla-eeskava ★ 21.00—22.00 öhtukontsert helipl.	17.00—18.00 teemaline kontsert ★ 22.00 tantsumuuusika		
Reedel 14. sept.	Tallinn 410,4 / 731 / 20		
7.00—8.30 hommikkontsert heliplaatidel Tallinn RKS’i ja Tartu saateajaama kaudu 18.00 heliplaate ja reklami 18.15 välismaisi päevauiduseid 18.30 heliplaate 18.45 kodumaisi päevauiduseid 19.00 lastetund	7.00—8.30 hommikkontsert heliplaatidel Tallinn RKS’i ja Tartu saateajaama kaudu 18.00 heliplaate ja reklami 18.15 välismaisi päevauiduseid 18.30 heliplaate 18.45 kodumaisi päevauiduseid 19.00 lastetund		

19.30 Hanno Kompus: Matkamuljeid kodumaal saartelt	21.25—21.45 laulukesit	22.30—23.20 viulisoolosid (Hans Garvens).
20.00 ülekanne Tartust	21.45—22.30 orkestrikontsert. Čaikovski: fant. oop. „Eugen Onegin“. Cilea: fant. oop. „Adrienne Lecouvreur“.	Čaikovski: a) Sõnadeta laul. b) Nokturn. Brahms: Valss. Albeniz-Dushkin: Tango. Wilhelm: Romanss e-duur. Ries: La capricciosa. Rimski-Korsakov: Metsmäelase lend. Paganini: La campanella. Čaikovski: Scherzo op. 42
20.05 ringhäälingur orkestri kontsert. Juh. Raimund Kull. I. Berlioz, „Rooma karneval“, Vieuxtemps, Unistus. Rubin, Valse caprice. Čaikovski, ballett-süüt „Pähklipureja“. II. Liszt, sümf. poem „Prelüüdid“. Svendsen, Romanss (viulisoolo — Rudolf Palm). Dvorak, Slaaviantas nr. 1. Chabrier, Espana	22.30 linnud ja puude kohin muusikas jalooduses (helipl.)	23.45—1.30 tantsumuuusika
21.40 helifilmi tenorid laulavad (heliplaadid). 1. Rossini, La Danza. Spoliansky. Täna öösi või ei iialgi — Jan Kiepura. 2. Jurmann-Kaper, kaks laulu filmist „Armastuse meloodia“ — Richard Tauber. 3. Tagliaferri, kaks laulu filmist „Laulude linn“ — Aureliano Pertile. 4. Stolz, kaks laulu filmist „Armastuskomando“ — Marcel Wittrisch. 5. H. May, kaks laulu filmist „Laul vallutab maailma“ — Joseph Schmidt		
Tartu 579,2 / 512 / 0,5	Varssav 1345 / 212 / 120	Berliin-Tegel 356,7 / 841 / 100
7.00—8.30 ülekanne Tallinnast	Kattrovice 395,8 / 758 / 12	7.00—7.15 võimlemine
18.00 heliplaate ja reklami	7.45 koraal	7.20—9.00 hommikkontsert ja teateid
18.15 ülekanne Tallinnast	7.48, 8.08 ja 8.25 heliplaate	17.00—19.00 ajaviitekontsert
20.00 ilma- ja taimekaitseteateid, ajanäitaja-öindus	12.57 aeg. Krakovi fanfaarid	19.30—20.00 laule baritonit ettek.
20.05 ülekanne Tallinnast	13.10—13.25 havaii-kitarride ansamblkontsert. Kavas tantsumuuusika	21.45—22.50 operetimius. Joh. Strauss: avam. „Prints Metusalem“. Millöcker: viise „Pühipäevalapsest“. Suppé: laul „Boccaccio“. Joh. Strauss: laul „Gagliostrost“ (sopran). Zeller: valss „Obersteigerist“. Künecke: ariaid op. „Kutsuv leek“. Goetz: laule op. „Kuninga pääž“. Suppé: ständchen „Boccaccio“. Millöcker: marss „Väljutlustajast“
Helsinki 335,2 / 895 / 10	14.10—14.30 instrumentaal-kompositioone helipl.	22.50—23.20 kuuldemäng
Soome keeles	16.45—17.45 Enrico Caruso lauluettekandeid helipl.	23.50—30.00 ork.-kontsert. Händel: avam. oop. „Rodrigo“. Hindermith: sümpfoon. „Mathis, maalija“
17.00 ajaviitemuuusika	18.15—18.50 klaverikontsert. Mozart: Variatsioonid d-duuris Duport'i menueti teemal. Beethoven: Sonaat c-moll op. 10 nr. 1. Schumann: Fantastiline valss ja tants. Liszt: Consolatsioon. Schumann-Liszt: Kevadöö	0.30—1.10 keskõine saade H. Treitsche 100. a. sünnip. 15. sept.
18.00 köne ★ 18.30 laule ★ 19.15 rets-tatsioon ★ 19.35 klaverimuusika ★ 20.05 köne	19.15—19.45 Schumanni laule	Hamburg 331,9 / 904 / 100
20.30 Händeli ja Bachi muusikat	20.00—20.25 koorkontsert	7.20—9.00 kontsert ja teateid
Lahti 1807,2 / 166 / 40	21.30—23.55 sümfooniakontsert. Ringhäälingu sümfooniaorkester ja Irena Dubiska (viul). Čaikovski: sümfooniiline ballaad „Vojevoda“. Brahms: Viiulikontsert d-duur (Allegro non troppo, — Adagio. — Allegro grazioso ma non troppo vivace). — Vaheag. — Rich. Strauss: Alpide sümfoonia	17.00—18.30 pärastl.-kontsert Leipzigist
Rootsi keeles	0.20 tantsumuuusika heliplaatidel	20.00—20.45 ork.-muusikat. Müller: Kerge muusika orkestrile, op. 43. Kodaly: Võitlusel „Galanta“ pärast
17.00 Helsinki ★ 18.00 laule ★ 18.20 köne	Heilsberg 291,0 / 1031 / 75	21.45—23.00 v. Heilsberg
19.15 kuldemäng ★ 19.35 Helsinki	6.00—6.50 heliplaate ★ 7.00 võimlemine	23.20 muusikaline vahemäng
20.05 köne ★ 20.30 Helsinki	7.20—9.00 hommikkontsert ja teateid	24.00 v. Königsvusterhausen
Stockholm 426,1 / 704 / 55	17.00—18.30 pärastl.-kontsert. Kavas: Schubert, Puccini, Mouton, Lortzing jt. Vahejal köne	
Motala 1357 / 221 / 30	18.30—18.50 laule aldi ettek.	
14.25—14.45 lõõtsharmoonika ettek.	20.00—20.45 öhtumuusika. Brandt-Bygs: mel. „Schönau rätsep“. Mrazek: Tantsstüüt. R. Strauss: a) Hommik. b) Ständchen. Schmalstich: Eremiit	
15.05—16.00 ajaviitemuuusika	21.45—23.00 kurbmäng „Fiesko needmine“ Fr. Schiller	
18.05—18.45 mängumeestemuusika	24.00—1.00 tantsumuuusika	
19.15—20.30 heliplaate		
20.45—21.30 solistide eeskava (klaver ja laul). Franck: Prelüüd, koral ja fuuga. Sjögren: viis laulu Holger Drachmanni „Tannhäuserist“. Mozart: Rondo d-duur.	Königsvusterhausen 1571 / 191 / 60	
21.50—23.15 The 5 Kentucky Singers	7.00—7.15 võimlemine	
23.00—24.00 orelkontsert	7.20—9.00 hommikkontsert ja teateid	
Kalundborg 1261 / 238 / 60	13.00—13.55 lõunakonts. Münchenist	
Kopenhagen 255,1 / 1176 / 10	14.00—14.45 heliplaate	
23.25—0.05 ballettimuus. Delibes, Respighi, Čaikovski, Borodin ★ 0.05—1.30 tantsumuuusika	16.15—16.40 ballaade ja laule helipl.	
	17.00—18.30 pärastl.-konts. Leipzigist	
	18.30—19.00 heliplaate	
	20.00—20.30 vene, itaalia ja hispaania klaverimuus. Skrjabin: Prelüüd. Sgambati: Gavott. Granados: Kaks hispaania tantsu. Albeniz: „Serenata“, „Suite espagnola'st“	
	21.45—23.00 Jos. Haydn: Sümf. d-duur. Adagio-Allegro spirituoso — Capriccio (Largo) — Menuetto — Finale (Allegro con spirito). Mozart: 1. Preestrite koor „Võlulflöödist“. 2. Kontsert Klaverile ja ork. es-duur. Allegro — Andante Allegro. Kaasteg. Klaver, meeskoor ja orkester (ülesvõte)	
	24.00—1.00 ajav.-muusika. Blankenburg: Marss. Albini: avam. „Parun Trenck“. Komzak: Viini elu, pop. Hamm: Kahakõne oboole ja klarinetile. Lamar: Romans. Joh. Strauss: Valss. Blon: Marss. Kreutzer: Stratosfääri-galopp	
Luksemburg 1304 / 230 / 150	Breslau 315,8 / 959 / 60	
8.45—9.00 helipl. ★ 13.00—15.00 ork.-kontsert, helipl. ja teateid	6.10—7.00 heliplaate	
Hollandi eeskava	7.25—9.00 hommikkontsert	
19.30—20.30 segakontsert ★ 20.35—21.00 raadiokabaree ★ 21.20—21.35 ja 21.40—22.30 ork.-kontsert. Kavas: Ervin, Delius, Coates, Ketelbey jt. ★ 22.30 kontsert. ★ 22.45 ork.-kontsert. Kavas: Donizetti, Planquette, Grieg ★ 22.10 laule ★ 22.30 tantsumuuusika	17.00—18.30 pärastl.-kontsert	
Rilia 514,6 / 583 / 15	20.00—20.45 avamänge ja valsse. Boieldieu: avam. „Valge daam“. Hall: Tuultepulm, valss. Joh. Strauss: avam. op. „Karnevaal Roomas“. Fahrbach: Valss. Suppé avam. op. „Luuletaja ja talupoeg“	
Madona 271,7 / 1104 / 20		
7.00 koral ja võimlemine		
7.40—8.10 hommikkontsert		
12.00—12.30 bõrsiteated ja heliplaate		
18.00—18.30 orkestrikontsert		
19.00—19.30 läti helitööd orkestri ettekandes. Kalnīns: Polonees. Kukainis: Polka. Krums: Mälestused Eestist. Valli: Läti polka. Kripe: Marsissides!		
20.05—21.00 orkestrikontsert. Kavas Ju-revics'i helitööd. Symponietta. — Shelly' haud. Sümfooniiline eskiis. — Väike süüt		

Budapest	550,5 / 545 / 120	Lampaan polska. Saarenpää: Soome rahvalaul. Kajanus: Sõjamarsš 23.10 tantsumuuusika	22.00—22.45 klaverikontsert (Sofja Babcevicz). Bach-Busoni: Koraal nr. 2 e-duur. Beethoven: Sonaat e-duur, op. 109 (Vivace ma non troppo. — Scherzo — Prestissimo. — Andante molto cantabile — teema variatsioonidega). Wagner-Liszt: Isolde surm. oop. „Tristan ja Isolde“. Wagner-Brasslin: Tulevöölu oop. „Walkürid“
Bukarest	364,5 / 823 / 12	Stockholm 426,1 / 704 / 55	23.15—24.00 tantsumuuusika „Adria'st“ 0.35 ajaviite- ja tantsumuuusika helipl.
Brasov (Radio Romania)	1875/160/20	Motala 135 ⁷ / 221 / 30	1.00 tantsumuuusika „Adria'st“
18.00—19.00 ja 19.20—20.00 ork.-kontsert ★ 20.15—20.45 helipl. ★ 21.00—21.30 klaveripalu ★ 21.45 laule ★ 22.15—22.45 flöödi-soolosid	15.00—16.00 heliplaate 16.20—16.45 soliste (oboe, klarinet). Rosel: Nokturn oboele ja klaverile. Godard: Marss oboele. Mozart: Adagio ja rondo klaverikontserdist a-duur 17.00—18.05 ajaviitemuusika	2.00—6.50 heliplaate ★ 7.00 võimlemine 7.20—9.00 hommikkontsert 17.00—19.00 pärastl.-konts. Kavas: Rossini, Giordano, Dvorak, Suppe, Zeller jt. Vaheajal köne	
Pariis (Poste Parisien)	312,8/959/60	18.45 helipl. ★ 19.35 ajaviite-eeskava 20.30—21.45 operetimuus. ringh. ork. ja sol. ettekand. Lincke: avam. „Veenus maal“. Fall: fant. „Dollarprinsess“. L. Bach: kaks laulu op. „Die Strohwitwe“. Kalman: a) Marss „Tsirkusprintsessist“, b) muus. „Chicago hertsoginnast“. c) Foxtrot „Chicago hertsoginnast“. Riesenfeldt-Benatzky: Marss op. „Kolm musketäri“. Lehar: Volga-laul op. „Tsarevič“. O. Strauss: Valss. Jones: a) Romanss op. „Geisha“. b) Meremehelaul op. „Geisha“. Suppé: Boccaccio-marss	21.10—23.00 kirev öhtu 23.30—1.30 tantsumuuusika
London National	261,1 / 1149 / 50	22.15 vana tantsumuuusika 23.00—1.00 moodne tantsumuuusika	Heilsberg 291,0 / 1031 / 75
Daventry	1500 / 200 / 25	Kalundborg 1261 / 238 / 60	6.00—6.50 heliplaate ★ 7.00 võimlemine 7.20—9.00 hommikkontsert
19.30 orelikontsert (1500) ★ 20.00—21.00 ork.-kontsert (1500) ★ 21.00—22.40 promenaadikontsert ★ 23.20 tantsuplaate ★ 23.30—1.00 tantsumuuus. (Droitwich)	Kopenhagen 255,1 / 1176 / 10	17.00—19.00 pärastl.-konts. Kavas: Rossini, Giordano, Dvorak, Suppe, Zeller jt. Vaheajal köne	
Moskva Komintern	1714 / 175 / 500	21.00—21.40 itaalia muus. ringh. orkestri ettekandes ★ 22.00—22.45 Joh. Straussist kuni Leharini. Orkestrikontsert ★ 23.00—23.15 klaveripalu ★ 23.15—24.00 popul. ork.-kontsert. Kavas: Glinka, Dvorak, Liszt ★ 24.00—1.15 tantsumuuusika	21.10—23.00 suur kirev öhtu
11.15—12.15 lõunakonts. ★ 19.30 helipl. ★ 21.00—22.00 öhtukontsert	Luksemburg 1304 / 230 / 150	23.30—23.45 Soome-Sakska kergejõustiku maavõistlus (ülesvõte)	
Moskva „Stalin“	360,6 / 832 / 100	8.45—9.00 helipl. ★ 13.05—13.40 helipl. ja teateid ★ 13.40—14.05 ork.-kontsert ★ 14.15 helipl.	24.00—1.00 öömuusikat Münchenist
17.00 helipl. ★ 22.00 tantsumuuusika	Riia 514,6 / 583 / 15	Prantsuse eeskava	Breslau 315,8 / 959 / 60
Tallinn	410,4 / 731 / 20	19.30—20.30 segakontsert ★ 20.35—21.00 laule ★ 21.20 pantuse heliloojaid ork. ettek. Kavas: Gounod, Debussy, Godard, Chabrier jt. ★ 22.30 ajaviitemuus. ★ 23.30 tantsuplaate	6.10—7.00 heliplaate
7.00—8.30 hommikkontsert heliplaatidel Tallinn RKS'i ja Tartu saatejaama kaudu	Madona 271,7 / 1104 / 20	17.00—18.00 läti laule	7.25—10.00 hommikkontsert ja teateid
18.00 heliplaate ja reklami	7.00 koral ja võimlemine	19.20—19.50 laule soprani ettekandes	17.00—19.00 pärastlõunakontsert
18.15 välismaisi päevauudiseid	7.40—8.10 hommikkontsert	20.30—21.00 järgmise nädala saatekava ja helipl.	19.30—19.50 viiulisoosid. Nardini: Sonat d-duur. Hubay: Sefiir. Vecsey: Kosk. Paganini. Caprice e-duur
18.30 heliplaate	12.00—12.30 börsiteated ja heliplaate	21.10—2.00 suur kirev öhtu Berliinist	19.50—20.30 sügispäev. Laule, luuletusi ja vasteid
18.45 kodumaisi päevauudiseid	16.40—17.10 kontsert helipl. Chopin: Etüüdid. Brahms: Valss. Debussy: Kuldjuustega tütarlaps. Debussy: Nokturnid	Berlin-Tegel 356,7 / 841 / 100	21.15—2.00 suur kirev öhtu
19.00 Vene rahvamuusikat heliplaatidel.	17.40—18.00 läti laule	7.00—7.15 võimlemine	7.00—7.15 võimlemine
1. Sorokin, Vene pop. — Urali kasakate koor. Juh. Šoluhh. 2. Laul „Paistab kuu“. Tants „Kamarinskaja“ — Vladimir Piki'i trio. 3. Rahvalaulud a) Mašenka. b) Mööda Piiteri teed — Th. Saljapin (bass). 4. Pop. vene rahvalaulest — Balalaika-ork. „Moskva“	18.30 orelikontsert. Bach: Toccata. Kuula: Prelüüd ja intermetso. Kaun: Fantaasia ja fuuga. — Koral	7.20—9.00 hommikkonts. ja teateid	7.20—9.00 hommikkonts.
19.30 pool tundi perenaistele. Ellen Lindenberg: Hoidised puuviljadest ja mardjadest	19.00—19.30 läti laule „Rahvusooperi“ seksteti ettekandes	17.00—19.00 pärastl.-kontsерт	17.00—19.00 pärastl.-kontsерт
20.00 ülekanne Tartust	20.35—21.00 rahvalik muusika orkestri ettekandes	19.30—19.50 viiulisoosid. Nardini: Sonat d-duur. Hubay: Sefiir. Vecsey: Kosk. Paganini. Caprice e-duur	19.30—19.50 viiulisoosid. Nardini: Sonat d-duur. Hubay: Sefiir. Vecsey: Kosk. Paganini. Caprice e-duur
20.05 kontsert. Juh. R. Palm. Sekstett: Lincke, avam. „Printsess Rosine“. Blon, süüt „Rannaelu“. Micheli, pop. itaalia rahvalaulust. Squire, intermetso „Löbus neeger“. Waldteufel, valss „Kogu Parriis“. Abraham, pop. op. „Viktoria ja ta husaar“. Demaret, karakterpala „Koketerii“. Gillet, Vaheaja-gavott. Fetras, galopp „Sädemete ringtants“. Johann Strauß, valss „Kunstniku elu“. Volpati, Härjavõitlate marss	21.20—22.00 läti muusika. Kavas: Läti laule. — Vitolinš: Läti rapsodia nr. 1. — Läti laule	19.50—20.30 saksa tantsumulaule	19.50—20.30 sügispäev. Laule, luuletusi ja vasteid
21.30 vana tantsumuuusikat heliplaatidel	22.15—23.00 operetimuusika	20.30—21.00 rahvamuusikat. Kollmaneck: Marss. Henze: parafras „Kuningalased“. Kollmaneck: Capriccio. Wormsbacher: Rahvalaulepop.	21.10—23.00 läbus näladalöpp. Keler-Bela: Ungari naljam-avamäng. Ziehrer: Valss. Flotov: duett oop. „Alessandro Stradella“. Gounod: balletimuus. „Faustist“. — Laule. — Lehar: Mel. op. „Krahv Luksemburg“. — Laule. — Fucik: Valss. Suppé: avam. „Kerge ratsväägi“. — Laule. — Waldteufel: Estudiantina, valss. Künnike: mel. „Liselott'est“. Funicik: Marss
22.15 moodsat tantsumuuusikat „Estonia“ valgest saalist (Kurt Strobel ja tema orkester)	23.00—24.00 tantsumuuusika helipl.	23.20 muusikaline vahepala	23.20 muusikaline vahepala
Tartu	579,2 / 512 / 0,5	Varssav 1345 / 212 / 120	24.00—2.00 tantsumuuus. Berliinist.
7.00—8.30 ülekanne Tallinnast	Kattovice 395,8 / 758 / 12	Hamburg 331,9 / 904 / 100	München 405,4 / 740 / 100
18.00 heliplaate ja reklami	7.45 koral	7.20—9.00 kontsert ja teateid	7.45—8.15 helipl. ★ 8.25 hommikkontsert
18.15 ülekanne Tallinnast	7.48, 8.08 ja 8.25 heliplaate	17.00—18.30 pärastl.-kontsert ★ 18.50—19.10 kodumuuus. ★ 20.00—21.00 vanastesse ★ 21.10—23.00 Brunnedingi jooksva haiguse vastu võitlemise seltsi 13. aastap. ★ 23.20 vale-eeskava ★ 24.00—1.00 öömuusika	★ 17.00—18.30 pärastl.-kontsert ★ 18.50—19.10 kodumuuus. ★ 20.00—21.00 vanastesse ★ 21.10—23.00 Brunnedingi jooksva haiguse vastu võitlemise seltsi 13. aastap. ★ 23.20 vale-eeskava ★ 24.00—1.00 öömuusika
20.00 ilmatcede ja ajanäitaja-öindus	12.57 aeg. Krakovi fanfaarid	19.00—19.35 heliplaate	19.00—19.35 heliplaate
20.05 ülekanne Tallinnast	13.10—14.00 tantsumuuusika	20.00—20.30 saksa tantsumulaule	20.00—20.30 saksa tantsumulaule
Lahti	1807,2 / 166 / 40	14.05—14.30 Čaikovski avamäng „Romeo ja Julia“	20.30—21.00 rahvamuusikat. Kollmaneck: Marss. Henze: parafras „Kuningalased“. Kollmaneck: Capriccio. Wormsbacher: Rahvalaulepop.
Helsinki	335,2 / 895 / 10	14.45—17.30 uusi heliplaate	21.10—23.00 läbus näladalöpp. Keler-Bela: Ungari naljam-avamäng. Ziehrer: Valss. Flotov: duett oop. „Alessandro Stradella“. Gounod: balletimuus. „Faustist“. — Laule. — Lehar: Mel. op. „Krahv Luksemburg“. — Laule. — Fucik: Valss. Suppé: avam. „Kerge ratsväägi“. — Laule. — Waldteufel: Estudiantina, valss. Künnike: mel. „Liselott'est“. Funicik: Marss
17.00 heliplaate ★ 18.00 kahekõne	18.00—18.50 kammerkontsert (viul ja klaver). Maysznitski: Sonaat viulile ja klaverile (Allegro con spirito. — Adagio. — Finale). Szymanowski: Sonaat viulile ja klaverile (Allegro. — Andantino. — Finale)	22.00—22.45 klaverikontsert (Sofja Babcevicz). Bach-Busoni: Koraal nr. 2 e-duur. Beethoven: Sonaat e-duur, op. 109 (Vivace ma non troppo. — Scherzo — Prestissimo. — Andante molto cantabile — teema variatsioonidega). Wagner-Liszt: Isolde surm. oop. „Tristan ja Isolde“. Wagner-Brasslin: Tulevöölu oop. „Walkürid“	22.00—22.45 klaverikontsert (Sofja Babcevicz). Bach-Busoni: Koraal nr. 2 e-duur. Beethoven: Sonaat e-duur, op. 109 (Vivace ma non troppo. — Scherzo — Prestissimo. — Andante molto cantabile — teema variatsioonidega). Wagner-Liszt: Isolde surm. oop. „Tristan ja Isolde“. Wagner-Brasslin: Tulevöölu oop. „Walkürid“
18.30 viulili ettekandeid. Drdla: Souvenir. Malneck-Signorelli: Kesköö reflektiisioid. Becket: Siegfried, serenad. Anno: Capricetto. Nuodio: Mäsurka 19.15 köne ★ 19.30 sporthilke teateid 19.50 laule ★ 20.10 „Dynamittiitja“, kuulde-mäng	20.00—20.20 jazz-muusika kahel klaveril 20.30—20.45 viuliettekandeid heliplaatidel 21.30—21.45 laulukes M. Fogg'i ettek.	23.10 tantsumuuusika	23.10 tantsumuuusika
20.50 ringhäälingu orkestri konts. Dopp-ler: Mõlemad huuaarid. Nedbal: Mel. op. „Poolaveri“. Nesvindba: Loreley-Pa-rafraas. Merikanto: Meloodiad. Kuula:			

19.25—20.35 operetimuusikat. Kavas: Millöcker, Planquette, Suppe, Zeller, Ziehrer, Stolz jt.
21.10—1.00 kirev öhtu

Praha 470,2 / 638 / 120

7.00—8.15 teateid ja muusikat

19.15—19.55 saksa eeskava

20.10—20.30 kvartet ettekandeid

21.45—22.05 orkestrikontsert

22.30—23.00 tantsumuusika

23.15 heliplaate

23.30—0.30 kirev muusikaline öhtu

Viin 506,8 / 592 / 120

18.05—19.20 pärastlounakontsert

20.00—23.00 Massenet oop. „Manon“. Ülekanne Viini Riigiooperist

23.20 öhtukontsert. Lehar: avamäng op. „Naeratuse maa“. Godard: Canzonetta.

Neumann: Ballettiseen. Fetras: Mälestusi Jos. Straussist. Chamel: Marss.

Fall: pop. op. „Dollarprintsess“. Engelberger: Laul. Stefanides: Karakterpala. Ivanovici: Valss. Silving: a) Berceuse. b) Vana-Viini ständchen. Bednasz: Viiini karrikatuurid, pop. 0.45—2.00 tantsumuusika

Budapest 550,5 / 545 / 120

19.35—20.50 Ungari laule mustlasmuusika saate

20.50—22.35 kuuldemäng

22.55—23.40 klaverikontsert. Kavas: Mozart ja Schubert

23.40 öhtukontsert

Bukarest 364,5 / 823 / 12

Brasov (Radio Romania) 1875/160/20

18.00—19.00 ja 19.20—20.00 ork.-kontsert ★

20.15—20.45 helipl. ★ 21.00—22.00 ja 22.20

—23.00 ringh. orkester. Kavas: Heuberger, Micheli, Foulds, Meyer-Helmund,

Abraham, Leemans jt. ★ 23.30 muusikat restoranist

Pariis (Poste Parisien) 312,8/959/60

19.49—20.02 helipl. ★ 20.30—21.10 neapolilaule ★ 21.20 ork.-kontsert ★ 22.00—23.20 tantsumuusika

London National 261,1 / 1149 / 50

Daventry 1500 / 200 / 25

20.00 ajaviitemuus. (1500) ★ 21.00—22.40 promenaadikonts. Kavas: Rossini, Saint-Saëns, Franck, Händel ★ 23.35—1.00 tantsumuusika (Droitwich)

Moskva Komintern 1714 / 175 / 500

11.15 lounakonts. ★ 21.00—22.00 öhtukontsert

Moskva „Stalin“ 360,6 / 832 / 100

17.00—18.00 kontsert ★ 22.00 tantsumuus.

Ráadio- amatööridel

Inglise tööstuse

Maailmakuulsad Marconi raadiojambid
Polar skaalad
Igranic madalsagedus-transformaatorid
Inglise takistused

Ameerika tööstuse:

pöörkondensaatorid
dünaamilised valjuhääldajad
skaalad
potentsiomeetrid
kõlavärvijad

Kodumaa tööstuse:

E. Davidovi originaalüksikosad
vabavõnke süsteemil. valjuhääldajad
lambipesad
transformaatorid
poolikapslid
kordeltakistused
plokk-kondensaatorid
klapp-kondensaatorid jne.

ostate soodsaimalt

Raadio-Kooperativilt, Tallinn, Lai 7

RAADIOKROONIKA

Tallinnat transleeris kuus Soome saatjat.

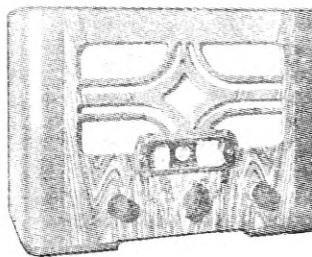
Möödunud laupäeval anti „Estonia“ valgesaali tantsumuusikat üle Soome, milleks kasutati harilikku mõtest kaablit. Eesti tantsumuusikat transleeris kuus Soome saatjat (Helsinki, Lahti, Viipuri, Tampere, Turku ja Oulu). Käesolev juhtum oli esmakkordne, et meie ringhäälingu konfereerija võis kõneleda kaheksa ringhäälingusaatja kaudu. Ülekanne oli väga hea ja puhas. Soomlaste endi üteluse järgi olevat muusika kostnud sama hästi nagu oleks see üle kantud mõnest Helsinki lokaalist.

Igaüks kord mikrofoni ees. Hispaania ringhääling võimaldab igale perekonnale, kelle liigetest viibib keegi

kaugel merel kord nädalas mikrofoni kasutamist. Nii võib iga mõrsja oma peigmeheli, isa või ema pojale maksuta lühiksi tervitusi saata ja vestelda kodustest oludest. Ka Taani ringhääling (jõulude ajal) laseb oma kuulajail saata tervitusi Gröönimaal viibivale omakstele. Nüüd tahab ka Poola ringhääling seda ideed kasutama hakata. Nii tahetavat võimaldada välispoolakate kongressi puhul perekonna liigetele maksuta kõnede üleandmist igapäev kell 0.05.

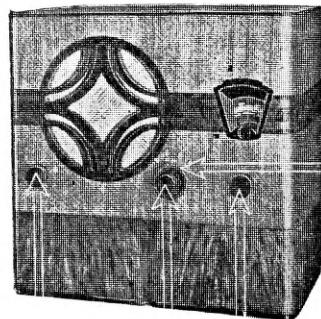
Briti saateamatöörid. Paljud Inglise saateamatöörid on Ameerika ja Kanada eeskujul esitanud palve, et neil lubatakse hädaohu ja õnnetuste puhul kasutada oma vastuvõtjaid riigi teenistuses. Loodetakse, et positiivalitsus tuleb sellele palvele vastu, millega ühenduses tuleb teha põhipanevaid muudatusi amatöörsaate-õiguse alal.

seehitatud dünaamilise valjuhäädajaga ja erilise filterga selektiivsuse töstmiseks. Omab valgustatud, laine-pikkuste järele gradeeritud skaala.

Tüüp 521-A.

Hind: Kr. 295.—.

Tüüp 738-B.

Hind: Kr. 345.—.

„Philips Octode-Super“, 5-lambiline superheterodüün vahelduvvoolu vastuvõtja. See on väga kõrge selektiivsusega vastuvõtja, kus on tarvitusele võetud kõik moodsad oktood: oktood, duo-dioid jne. Vastuvõtja omab automaatse fadingi-reguleerimise ja on varustatud uuetüübiline dünaamilise valjuhäädajaga.

Tüüp 522-A.

Hind: Kr. 355.—.

mida võimaldab „Klass B“ lõppaste. Vastuvõtja on varustatud uute 2-voldiliste „Philips“-Miniwatt lampidega, omab automaatse häältegevuse reguleerimise, graduieritud skaala ja sisseehitat. dünaamilise valjuhäädaja.

Peale valmisaparaatide valmistab Philips terve rea üksikoski amatööriide ja vastuvõtjate valmistajaile. Nendest võib nimetada odavaid ja kõrgeväärtslikke takistusi $\frac{1}{2}$, 1, 2 ja 3 vatti, siis elektrolüütikondensaatorid, potentsioomeetrid, plokk-kondensaatorid kuni 0,25 μF , ölikondensaatorid ja kombinatsioon-blokid. Uudisena on müügile lastud odavad ja kõrgeväärtslikud

dünaamilised valjuhäädaja süsteemid

mitmesuguses suuruses, siis mitmesugused MS ja „klass B“ transformaatorid. Ka „Philips“-Miniwatt raadiolampide seeriad on tulevaks hooajaks parandatud ja mitmesuguste uudistega täiendatud. Siinkohal võib nimetada järgmisi uusi, 4-voldilise küttega lampe, vahelduvvoole:

1) Philips Oktood — AK 1 parim ostsillaator-modulaatorlamp superheterodüün vastuvõtjale; 2) Philips KS pentood — AF 2; 3) Philips duo-dioid — AB 1.

Uudisena on müügile ilmunud n. n. universaal- ehk G/W-lampide seeria, milline koosneb järgmistes lampides:

CK. 1. — oktood; CF. 1. ja CF. 2. — K. S. pentoodid; CB. 1. — duo-dioid; CL. 1. ja CL. 2. — lõpp-pentoodid; CY. 1. ja CY. 2. — alaldajad. See universaal-seeria lubab ka alalisvoolu jaoks moodsaid kõrgeväärtslikke vastuvõtjaid ehitada.

Patareivastuvõtjate jaoks valmistab Philips nüüd uued, 2-voldilised lambid ja nimelt:

KF. 1. ja KF. 2. — K. S. pentoodid; B 262 ja B 265 — varivõrelambid; B 228 ja B 217 — audion- ja M. S.-lambid; C 243 N. — lõpp-pentood; C 240 — uus „klass B“ kahekordne triood, väikese voolutarvitusega. Peale selle valmistab Philips ka auto-raadio jaoks mitmesuguseid lampe.

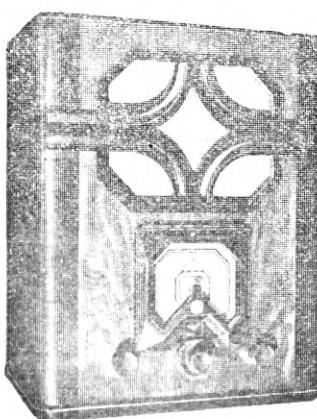
Philips'i tehased ja laboratooriumid on teinud määratuid edusamme raadioaladel. Näiteks valmistab Philips nüüd maailma suurima saatesambi tüüp TA 20/250. Philips laboratoorium on välja töötanud ning müügile lasknud uued, võimsad „Miniwatt“ võimendajad, millised on midagi päris uit võimendajate alal.

Teie teise küsimuse vastuseks võime öelda, et raadiokuulajate arvu töstmiseks on peale saatejaamade küsimuse lahendamist, ka tolli alandamine möödapääsematu.

A/S. TORMOLEN & KO

Teie ringküsimusele vastaksime heameelega järgmisega:

1) Köige pealt tahame esile tõsta seda tõsiasja, et meie firma on kõik selle heaks teinud, et meie raadio-harrastajad võiksid eeloleval hooajal meie juures tutvuda maailma köige uuemate vastuvõtjate tüüpidega. Nii on meie valikus köige moodsamat, õige odavahinna-lised ja väga võimelised väike-superid Ameerika nii-

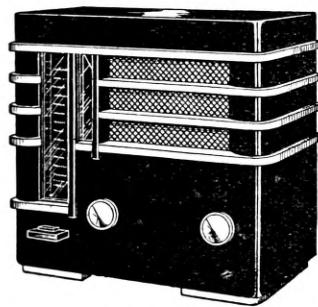
Tüüp 638-A.

Hind: Kr. 480.—.

5-lambilisel „Super-Inductance“ vastuvõtjal on eriti ilus ja mahe häälekõla. Peale automaatse häältegevuse reguleerija omab veel uue, moodsa „Mikro-Index“ skaala, milline on täpselt graduieritud laine-pikkuste järele ja varustatud saatjate nimedega. See vastuvõtja, oma erilise lülituse tõttu, võib töötada ka antennita.

sugustelt kuulsatelt firmadelt, nagu Emerson ja American Bosch. Nii leidub Emerson'i üle kümne igasuguse vastuvõtja tüübi seas 3-lambilisi supereid, mis mitte palju üle 100 krooni ei maksa. Samuti on American Bosch esitatud 200-kroonise neljalambilise superiga, mis ületab oma kvaliteediga möödunud aastaseid 300-kroniseid vastuvõtjaid.

Vastuvõtja, mida tuleb õigustatult tehnika (mitte ainult raadiotehnika) imeks pidada, on Blaupunkt 4W9.

Blaupunkt 4 W 9.

Kõige pealt juba tema välimus. See aparaat sobiks ka hästi mõnda fantastilisse paleesse aastal 3000. Siis tema käsitamine. Teie tabate temaga Roomat 2500 km taga niisama kindlasti kui „R“ tähte tähestikus. Selektiivsus on suurim seni tarvitusele võetust. Tundelikkus — suurim senikuulduist. Hääl on võimas, nii loomutruu, et unustate ära, et teil vastuvõtja toas.

Rõõmustavaks üllatuseks isehitajaile võime teatada, et kõik üksikosad on muutunud tunduvalt odavamaks, sealjuures ka palju paremaiks. Isehitamine on ka veel praegu täiesti õigustatud ja huvipakkuv; ta ainult nõuab suuremaid teadmisi. Isehitamist soodustab ka eriliselt veel see asjaolu, et praegusel ajal võib tarvitada Ameerika lampe, mis enam kui 50% odavad Euroopa omadest.

2) Raadiokuulajate pere suurendamiseks leiduks palju abinõusid, neist ei ole aga meil veel midagi tarvitusele võetud. Praegu maksetakse tolli vastuvõtjate pealt 25–100 krooni. See raha tuleb vastuvõtja ostja taskust. Nüüd, kus ringhääling riigistatud, on arusaadav, et kui tulevikus tolli vastuvõtjatelt tunnuduvat alandatakse, siis riik sellest siiski mingit kahju ei saa. Uus kuulaja maksab aastate jooksul riigile raadiomaksu näol kümme korda enam kui ühekordne toll oleks riigile tulu toonud.

Ei saa mingisuguseid lootusi hellitada seega, et kuulajaskond kasvab juba sel põhjusel, et ringhäälingu orkestrit suurendati, et veidi sage damini kuuleb ülekanneid „Estoniast“, et saatejaama võimsust suurendatakse 40 kilovatite jne. On vaja luua ringhäälingu juures propaganda osakond, kes suudaks inimestes huvi äratada vastuvõtjate soetamise vastu. Nii nagu iga suurem äri vajab ostjaskonna ligitömbamiseks reklami, nii peab ka ringhääling aegsasti mõtlema enda reklaamimise peale. Neisse peensustesse tungida, milliseid võtteid ringhäälingu propaganda osakond peab võtma tarvitusele, viiks liiga kaugele.

Praegu on nii riiklik ringhääling kui ka raadio-ärid ühevõrra huvitatuud kuulajaskonna suurenemises. Loomulik oleks seejuures, kui ühistele sihtidele jõudmiseks kasutatakse ka ühist jõudu tiheda kontakti abil.

RAADIOKOPERATIIV

Raadiokuulajate ühistegeline ettevõte, on oma sihiks seadnud kvaliteedilt vastuvõetavate raadioaparaatide ja -tarvete soetamise võimalikult odavate hindadega, seda eriti müügi-vahetaltuse kulude vähendamise teel. Sellel alal on Raadiooperatiiv juba esimesel tegevusaastal saavutanud võrdlemisi häid tulemusi, millega vististi on ka seletatav hea ja usalduslik suhtumine temale raadiohuviliste poolt. Raadiokuoperatiivi esimese aasta läbimüük ületas eelarve kahekordset.

Eeloleval hooajal tahab Raadiokuulamise pakkuda mõndagi uudist nii kodu- kui välismaade toodete alal, kuid kuna on veel mõningaid lahtiseid küsimusi, siis ei saa praegu veel anda üksikasjalikku ülevaadet sellest, millised vastuvõtjad ja mis hinnaga müügile tulevad. Teeme seda aga lähemal ajal.

Raadiokuulamise levikus on peale saate- ja vastuvõttingimuste parandamise, raadiotehniline nõuanne ja raadiopropaganda organiseerimise vajalik suuremat rõhku panna vastuvõtjate ja nende osade hindade alandamisele, selleks ka sisseveotolli alandades, mis on liiga kõrge.

E. DAVIDOVI RAADIOAPARAATIDE TÖÖSTUSE

uudistest eelolevaks hooajaks on kahtlemata kõige hüvitavam neljalambiline väikesuper, mis oma hinnalt võib edukalt konkureerida vastavat tüüpi Ameerika vastuvõtjatega, kuid kvaliteedit loodetavasti suudab viimaseid ületada, sest ta on konstreueritud vastavalt meie oludele ja kuulajaskonna nõuetele. Davidovi väike-superit võib kasutada niihäästi alalisel- kui ka vahelduvvooluvõrgul, töötab hästi lühikese, vastuvõtjaga kaasoleva abianteeniga, kuid võib kasutada ka normaalset välisantenni; viimasel juhul annab vastuvõtja kõrge selektiivsuse kõrval ka väga võimsa vastuvõtu. Vastuvõtja on valmistatud 220-voldilise võrgupinge jaoks, mistöttu on palju mugavam kasutada ja on voolutarvituselt ökonoomsem kui vastavat tüüpi Ameerika vastuvõtjad.

Teine uudisvastuvõtja on võimas ja äärmisselt kõrge selektiivsusega viielambiline oktoodsuper. Kvaliteetsete lampide ja valjuhääldaja töötlus on aparaadil väga meeldiv hääl ning eeskujulikult töötava fadingkomponentsiooni abil alati ühtlase tugevusega vastuvõtt. Nägu sa välimuse ja üldise kvaliteedi töötlus võib seda vastuvõtjat nimetada täielikku luksusvastuvõtjaks, kuigi hind ei ole palju kõrgem kui eelmisel hooajal müüdud lihtsatel 3–4-lambilistel vastuvõtjatel.

Patareivastuvõtjate alal on uudiseks moodsate kahevoldiliste lampidega, „klass B“ löppastmega ja permanentdünamilise valjuhääldajaga neljalambiline vastuvõtja. Eriti tähelepanu äratav on selle aparaadi võrk-vastuvõtjale sarnanev võimas ja moonutusvaba ülekanne.

Peale eelpool mainitud uudisvastuvõtjate valmistatuse täiendatud väljatöötuses endiseid „RV“ seeriasse kuuluvaid 2-, 3- ja 4-lambilisi võrk- ning patareivastuvõtjaid ka eeloleval hooajal.

Viimasel ajal on Davidovi raadiovastuvõtjate tööstus hakanud valmistama mitmesuguseid üksikosi ning võib eeloleval hooajal pakkuda mitmekesises valikus lambipesi, lülilaid, kõrge- ja madalsagedusdrossleid, võrgutransformaatoreid, ühe- ja mitmekordseid trümmereid, kordeltakistusi, poole ning šassiisid kõigi ajakirjas „Raadio“ ilmunud ehituskirjelduste jaoks jne. Patareiaparaatide omanikke huvitab kahtlemata uudisartiklina valmistatavad anoodpingeaparaadid, milliseid saab toita harilikust 4–6-voldilisest akust ja annavad 100–180-voldilist anoodpinget. Nagu pikaajalised katset töostenud, on tähdendatud pingeaparaadid väga töötamiskindlad, andes odavat ja konstantse pingega anoodvoolu.

Raadioasjanduse hoogsamaks arenguks on esijoones vajalik see, et vastuvõtjad oleksid võimalikult odavad ja väikeste kasutamiskuludega. Arvestades sellega,

Kõige soodsamalt ostate

Moeärist „ALA“

Valli tänav 10, passažis,
Kaubamaja Urla, vastu turgu

Daamide kõlbaraid, leinaloore, kaelasalle, kleidililli, kaelakesid ja muid kaunistusi. Daamide ja härjrade kõbare ümbervormimine.

Töö klire ja korralik

et üksikosade hind on viimasel ajal tunduvalt langenud ja pealegi valmistatakse enamik üksikosi kodumaal, võib loota, et kodumaal ehitatud raadiovastuvõtjad on eeloleval hooajal müügil hindadega, mis pole ülejõukäivad ka vähemjõukatele kodanikkudele. Eestis valmistatakst vastuvõtjalt moodustab üksikosade toll üsna väikese osa, ainult paar krooni vastuvõtjalt, sest välimaal veel sisseveetavad osad, näiteks lambid ja mõnesugused peenmaterjalid on kaalult kerged ja seega ka tollirahaga vähe koormatud. Kuna kodumaal valmistatakst vastuvõtjad oma hinnalt on töesti juba väga odavat, suutes sealjuures kvaliteedilt parima eduga võistelda palju kallimate välismaa vastuvõtjatega, peaks ostjaskond esijoones kodumaa raadiotööstuse saadustele tähelepanu pühendama. Väga tähtis raadiolevikuks on see, et meie raadio-kaupmeeskond püüaks teid leida, kuidas võimalikult väikeste vahetalituskulude juures toimetada vastuvõtjate müüki; rohkem müüa ja igalt vastuvõtjalt vähem teenida, kui et vähe müüa ja

iga vastuvõtja hindaa viimase võimaluseni üles kruvida.

Võrkvastuvõtjate kasutamine on vähemalt voolukulu suhtes niivõrd odav, et kellegile raskusi ei tekita, kuid palju halvem on lugu patareivastuvõtjatega — alaline jandamine patareidega pole ainult tülikas, vaid on ka väga kallis lõbu. Raadio levikuks maal on väga tähtis, et leitaks lahendusi vooluallike küsimusele.

Praegu kõikides kultuurriikides teeb riik soodus-tusi ja koguni propagandat raadio levikule, sest raadio on küllalt võimas kultuuriline tegur, et sellele tähelepanu pühendada. Ka meil on tingimata vajalik, et seniste takistuste ja ükskõiksusavalduste asemel riiklikult poolt ka midagi positiivset tehtaks meie raadio-ajanduse arengu kasuks.

Et ruumipuudusel kõiki vastuseid ei saanud selles numbris ära tuua, siis avaldame hiljem sissetulnud vastused järgmises numbris.

Vernon Bartlett — lendav raadioreporter

Meile vähetuntud nimi, kuid seda populaarsem on ta Inglismaal. Mister Bartlett on praegusaja populaarsmaid ja andekamaid raadioreportereid. Juba aastaid läbistab ta maailma, olles British Broadcasting Company teenistuses ja on alati seal, kus on lahti midagi tähtsat ja erakorralist; sellest ta nimigi „lendav raadio-reporter“. Alati on ta valmis Briti ilmariigile kodanikele pakkuma ülevaatlikku pilti maailma tähtsamaist sündmusist andes kõike nähtut ja kuuldut edasi huvitaval ja kaasakiskuval viisil. Mr. Bartlett tunneb end kodus igas stuudios, igas suurlinnas. Juba tema tulekust piisab, et seada valmis mikrofoni või anda kaabli otseühendus Londoniga. Mr. Bartlett'i teated on määratud ainult Inglismaale ja antakse edasi Inglise saatjate kaudu.

„Lendava raadioreporteri“ karjäär on iseenesest väga huvitav. Ta on sündinud ühes väikeses kohakeses Londoni lähedal. Juba lapsena oli ta väga erksa vaimuga ja haudus suuri tulevikuplaane. Seitsmeteistkümnne aastasena putkas ta vanematekodust minema, tahtis tutvuda mannermaaga, peatus Berliinis, teenides omale ülespidamist ingliskeele õpetajana. Siis hakkas teda huvitama ajakirjandus. Ta matkas ringi mööda Itaaliat ja Hispaaniat. Maailmasõjast võttis ta osa vabatahtlikuna, tegi kaasa kuulsa Yperni lahingu ja lahkus aastal 1915 kahekümneühe-aastase ohvitserina raskelt haavatuna sõjaväeteenistusest. Pärast sõda sai ta „Timesi“ kaastööliseks, saavutus välispolitilise publitsistina rahvusvahelise kuulsuse ja nimetati aastal 1923 Londoni Rahvasteliidubüroo direktoriks. Erilistel juhtudel köneles Bartlett korduvalt ringhäälingus. BBC juhatus, hinnates tema suuri võimeid, tegi talle ettepaneku esineda ringhäälingus sise- ja välispolitiliste sündmuste ettekannetega. Kui puhkes Hispaanias revolutsioon, siis saadeti Bartlett Madriidi. Kui leidsid aset suured politilised sündmused Ungaris, Prantsusmaal või Saksamaal, siis istus ta lennukisse ja võis paari tunni möödudes oma kuulajale pajatada kõige värskemaid uudiseid oma silmaga nähtuna või körvaga kuuldunda.

Bartlett köneleb alati vabalt, konspektita; tema ettekandeid ei tsenseeri keegi. See on vast suurimaks tunnistuseks usaldusest tolle mehe võimeille ja takti-

tundele, kes ühendab eneses hiilgava võimeiga ajakirjaniku diplomaadi ja riigimehega. Ja Bartlett on täiel määral sellise usalduse väär. Tema teated on alati objektiivsed, õiged ja sisukad. Need tõsiolude edasiandmised selle sõna kõige täiuslikumas mõttes on asjalikud ja lihtsad, kuid sealjuures siiski kaasakiskuvad ja huvitavad.

Bartlett saab aga ka oma informatsioone alati esimestest allikatest. Teda võtavad vastu riigimehed ja diplomaadid, kes talle annavad kõige täielikumaid interviusuusid.

Viimaste tähtsamate sündmustena võiks nimetada kantsler Dolffussi tapmist ja president Hindenburgi surma, mis sundisid teda reisi ette võtma Austriaesse ja Saksamaale.

Ringhäälingukontsertide vahetus Soome ja Eesti vahel

Soome poolt on hiljuti eraviisil tehtud juttu ringhäälingu eeskava vahetamise ajus mõlema naabermaa vahel. Soomlased kavatsesid piirduda vaid tantsumuuusika ülekandmisega. Nende kava järgi oleks tulnud ülekandmisele tantsumuusika „Estonia“, valgesaalist ja Helsingist restoran „Kämpist“. Meie saatekavakomitees on seda küsimust juba arutatud ja tuldud üksmeelsele otsusele, et selline vahetuskontsertide korraldamine oleks väga soovitav. Edasi leiti, et ei tuleks piirduda mitte vaid tantsumuuusikaga, vaid selliseid ülekandeid laiendada ka teistele eeskava aladele, eestkätt suurematele kontsertidele.

Selliseid vahetuskontserte võiks korraldada näiteks kaks korda kuus, milline ongi õieti soomlaste kavatsus. Üks kord kannaks Eesti saatjad üle kontserdi Soomest, teine kord jällegi Soome omad Eestist. Praegu pole küll veel mingit kindlat otsust tehtud, kuid juba lähemal ajal tahetakse teha Soomele vastav ametlik ettepanek. Meie ringhäälingukuulajate seisukoht on selline algatus igatahes väga teretulnud, kuna see aitab mitmekesisistada saatekava ja kõvendada meie hõimusidemeid.

Daamid ja härrad,

150 s. eest puastame ja vormime
elektri-aurupressil teie kantud kübarad täiesti uueks.
Sealsamas daamidele ja härradele moodsaid sügis-
kübaraaid.

Moeäri m-me „Auguste“,
Müürivahe 1 (Harju t. nurgal)

Akustilisi probleeme ringhäälingu-ülekannete puhul „Estonia“ kontsertsaalist

Kuidas toimetatakse selleks vajalikke akustilisi mõõtmisi

Ühes eelmises ajakirja numbris töime lugejaile teate, et ringhäälingu orkestrit kavatsetakse suurendada 22-meheliseks ja et on loota „Estonialt“ vastutulekut sinise- ja kontseresaali saamiseks ringhäälingu kontsertide ülekandmiseks. Nagu nüüd kuuleme, ongi orkestri suurdamise küsimus ringhäälingu nõukogus otstud. Seoses sellega on hakatud tegema ettevalmistusi mainitud saalidest suuremate ork.-kontsertide ülekandmiseks. Elkõige võetakse mõlemad saalid täpse uurimise alla akustilisest seisukohast. Nii kestavad praegu ringhäälingu tehniline personaali poolt teostatavad mõõtmised, et määrrata uute ruumide akustilisi omadusi. Milleks on üldse vajalikud sellised mõõtmised ja kuidas neid teostatakse, selle selgituseks olgu alljärgnevad read.

Jäädavalt mõödas on need ajad, kui pandi vähe röhku stuudioruumide akustiliste omaduste uurimisele. Stuudioruumidena leidsid kasutamist sageli ruumid, mis polnud selleks üldse kohased ja olid üheks halva ülekande põhjuseks. Eriti teravalt andis end tunda selline puudus suuremate orkestrikontsertide ülekandmisel, milliste ülekannete kvaliteet kannatas sageli tugevasti stuudioruumi halbade akustiliste omadustele all. Paljud raadiokuulajad on kindlasti arvamises, et mis tähtsus võib olla ruumil ülekande omadustele, kui aga kogu tehniline saateseadeldis on korras, küllap siis ka ülekanne on hea. Lugu aga pole sugugi nii lihtne. Just uusimad uurimused näitavad, et määraava tähtsusega ülekande kvaliteedile on saateruumide akustilised omadused. Mida mõistame siis öetti ruumi akustiliste omaduste all ja miks teeme ringhäälingu kontsertide ülekandmise juures üldse nii palju juttu akustikast?

Alles viimasel ajal on ringhääling, helifilm ja heliplaat äratanud laialdast huvi akustiliste küsimuste vastu. On ju üldiselt teada, et kuni ringhäälingu algpäevini käsitati helifüüsikat ja -tehnikat nagu mõnda vaeslast. Seda mitte ainult tehnikute, vaid isegi puhtteoreetiliste füüsikute pool! Asi oli isegi nii halb, et ringhäälingu algpäevil leidus vaevalt mõnd kõrgemat õppeasutist, kus oleks peetud loenguid teoreetilise ja praktilise akustika üle. (Võrdluseks võime öelda, et praegu on isegi kõigis suuremais Euroopa ringhäälingukeskustes ametis eriteadlased, kes tegelevad vaid akustiliste nähete uurimisega, rääkimata vastavatest õppetoolidest kõrgemate õppeasutiste juures.) Arvati, et akustika, samuti nagu klassikaline mehaanika, on arenenud täiuseni, kaugemale pole enam võimalik minna. Nüüd on aga olukord muutunud ühel hoobil teiseks. On saadud aru, et põhjalike teadmisteta akustikas pole ka mõeldav kor-

raliku ringhäälinguülekande teostamine. Seega on seletatav, miks ka meie ringhääling osutab nii suurt tähelepanu uute ülekanderuumide akustiliste omaduste uurimisele. Mida mõistame siis öetti ühe studio akustiliste omadustel all?

Teatavasti levivad mingist helliallikast väljuvad helilained laiali mööda ruumi. Osa neist absorbeeritakse ehk neelatakse seinte poolt, osa reflekteerub tagasi, tekitades vastukaja- ja resonanssnähteid. Võime eraldada üksikuist momendest häältelevust, reverberatsiooni (järelkaja), vastukaja ja resonanssnähteid, millised iseloomustavadki mingi ruumi akustilisi omadusi. Vastukaja- ja resonanssnähteid ei tohi hea ülekanderuumi uures tulla üldse esile. Häältelevust ja reverberatsiooni võib teatud piires valida vabalt, kuna mõlemad olenevad mikrofoni asetusest, tema tüübist ja ruumi sumbuvusest.

Häältelevus, mis valitseb ühe ruumi teatud punktis, väljendatud helisurve amplituudiga, oleneb esiteks heliallikat häältelevusest, teiseks ruumi sumbuvusest ja kolmandaks heliallikat kaugusest. Kuid mõõduandev häältelevusele pole mitte ainult esialgu tekkiv otsene heli, vaid ta koosneb otsestest ja seintelt reflekteeritud heli koosmõjust. Viimane oleneb aga seina materjalist, millel toimub reflekteerimine. Sumbuvuse mõju võib tööstada väga lihtsa katsega. Selleks kasutatakse ruumi, mille seinad võimalikult täielikult absorbeerivad helisid. Kui nüüd lasta püstolit esiteks selles ja hiljem harilikku sumbuvusega ruumis, siis kostab normaalse sumbuvusega ruumis pauk suure häältelevusega, seevastu aga sumbutatud ruumis kõlab vaid nõrk naksatus. Sellest nähtub, millist suurt mõju avaldavad seintelt reflekteeruvad helilained häältelevusele, mida meie kõrv vastu võtab. Seega oleneb sumbuvuse suurus asjaolust, kui suurel määral absorbeerib seina materjal helisid. Igal materjalil on oma erisugune sumbuvuse arv, millised toome alljärgnevas Sabine poolt koostatud tabelis ja mis on maksavad ca. 500 Hz-se sageduse juures.

1 m²-se pinnaüksuse kohta:

Männipuu kate	0,061
Krohv	0,033
Telliskivimüür	0,032
Klaas, harilik paksus	0,027
Betoon	0,015
Marmor	0,010
Vilt, 2,5 cm paks, õhukese riidega kaetud	0,55
Sama, kuid kaetud veel värviga	0,45
Eriti rasked vaibad	0,29
Eesriie	0,23
Kork, 2,5 cm paks, lahtisel põrandal	0,16
Zellotex, 2,5 cm paks	0,70

Publik 1 m ² pinnal	0,96
Üksik naine	0,54
Üksik mees	0,48

Tabelist nähtub, et väikseim sumbuvus ehitusmaterjalest on marmoril ja suurim zellotexil. Eriti suurt sumbuvust tekitab aga publikuga täidetud ruum. Kui tahetakse näiteks ruumi sumbuvust suurendada, siis on kõige otstarbekohasem seinu katta zellotexiga, raskete vaipadega või eesriietega.

Reverberatsiooniks nimetatakse seda võimalikku heli, mis heliseb veel pärast heliallikat kustumist, ja aega, mille kestel ta nõrgeneb kuulda sõna või noot, tarvitab suhteliselt pikemat aega paisumiseks ja sellele järgnevaks nõrgenemiseks ning võib seega katta järgneva uue heli. Sel põhjusel kõne muutub arusaamatuks ja muusika segaseks. Kui aga vastupidi reverberatsiooni aeg on väga lühike, siis on kuulda eraldatud helisid ja muusika tundub „surnuna“ (muusika vajab pisut suuremat reverberatsiooni aega). Seega võib ebasobiv reverberatsiooni aeg muuta kogu ülekande segaseks ja mitte-nauditavaks. Et meil ringhääling kavatseb „Estonia“ sinist- ja kontsertsaali kasutada stuudioruumena, siis tuleb loomulikult ka nende juures kindlaks teha reverberatsiooni aeg. Praegu teostatakse selliseid mõõtmisi mõlemas saalis. Enne kui asume tegeliku mõõtmiskäigu lühikesele kirjeldusele, toome väikese tabeli, kus on näidatud, millised peavad olema ligikaudsed reverberatsiooni ajad, et ülekanne oleks täiesti laitmatu.

	Põrandapind	Ruumimaht	Reverberatsiooni aeg
	m ²	m ³	sek.
Kõnestudio . . .	20—30	80—100	0,35—0,4
Kammermuusika studio . . .	60—80	240—360	0,7—0,8
Studio kontsertorkestrile . . .	135—150	810—900	0,9—1,0
Studio suurele orkestrile . . .	300—400	2700—4000	1,2—1,25

Nüüd vaatleme lühidalt, kuidas toimetatakse sellelaadilisi mõõtmisi. Nagu juba eelpool mainisime, on mõõtmiste sihiks määratada reverberatsiooni aega. On tarvis tekitada järsk ja kiirelt kustuv heli ning mõõta siis, kui kaua kostab ta veel ruumis edasi. Kõige otstarbekohasem ja lihtsam on sellist mõõtmist toimetada Brauni toru abil. Et üksikasjaline kirjeldus viiks liiga pikale (v. täpsem kirjeldus „Raadio“ nr. 78), siis mainime ainult seda, et Brauni toru helkvarjule projekteeritud valgustriip pannakse vertikaalses sihis võnkuma helilainele vastavate pingeimpulssidega ja mõõdetakse siis stopperkellaga vastav võnke kustumise aeg.

Kogu mõõtmisaprotseduur ise oli järgmine: Kontsertsaali asetatud mikrofon ühendati üle

võimendaja Brauni toruga. Mikrofoni ees sünnitati tugev ja järsk heli (käteplaksutus), mis võeti tema poolt vastu, muudeti elektrilisteks pingeimpulssideks ja juhiti Brauni torusse, mis tegi nad niiöelda uuesti nähtavaiks. Et kontsertsaali reverberatsiooni aeg on võrdlemisi lühike, siis ei olnud võimalik igale helile vastavat võngete kustumise aega Brauni toru helkvarjul mõõta stopperkellaga. Tuli toimida teisiti, ja nimelt anti metronoomi abil ühesuguste ajavahemikkude järelt eeskujulise järgnevaid järske helisid (lööke). Löökide kiirust suurendades või vähendades leiti selline moment, kus ühe löögi reverberatsiooni lõppedes algas kohe teine löök. Seda jälgiti Brauni toru helkvarjul.

Nimelt oli reverberatsiooni lõpu märgiks see, kui löögi mõjul vertikaalsuunas laiaks tömmatud valgustriip omandas jälegi endise laiuse. Sellel silmapilgul pidi järgnema jälegi uus löök, uus valgustriibu laienemine vertikaalsuunas. Et metronoomi lõökide arv minutis on teada, siis on lihtne välja arvestada reverberatsiooni aeg.

Mõõtmisi toimetati mitmesugustes olukordades. Nii näiteks kunstlikult sumbutamata saali ja katmata mikrofoni juures, asetades mikrofoni kord poodiumi ette, kord saali keskele ja lõpuks röodule. Siis sumbutati saal eesriietega ja jäeti mikrofon lahti ja lõpuks asetati ka mikrofon riidest telki. Iga kombinatsioon andis erinevaid mõõtmistulemusi. Tekib küsimus, miks on vajalik selline vaavarikas katsetamine? Seletus on väga lihtne: Et edaspidi hakatakse orkestrikontserte üle kandma tühjast saalist ja viimase reverberatsiooni aeg on liialt suur (puudub helisid sumbutav publik), siis tuleb saali kunstlikult sumbutades reverberatsiooni aeg viia nõuetava suuruseni. Milline viis selleks kõige lihtsam, kas mikrofoni asetamine telki või eesriiete kasutamine, seda saab määrama vaid katseliselt. Seni on mõõtmistulemused ol nud võrdlemisi head.

Loodame, et juba lähemas tulevikus viiakse vajalikud mõõtmised läbi ja meie võime nautida täiesti laitmatuid ülekanndeid.

Trf.

LÜHIUDISEID

Uus Rootszi pikalainesaatja. Posti- ja Telegraafivalitsusel on kavatsusel uue pikalinelise saatja ehitamine senise 40-kW-se Motala asemel. Uus 150-kW-ne saatja ehitatakse nii, et tulevikus on võimalik suuremate raskusteta võimsust tösta 220 kW-le. Lisaks sellesoleole oleks saatja kasutatav veel telegraafisaatjana 100-kW-se võimsusega antennis.

Alarmeeriv heliplaat. Hiljuti kandis mingi Austraalia saatja üle heliplaadilt vana laulu „Rocked in the Cradle of the Deep“, mis oli varustatud moodsa saate-muusikaga. Peale tormi hulumise tulid ette veel SOS hüüded, mis sünditas Austraalia rannikul tösist ärevust. Paljude laevade raadiotelegrafistid võtsid SOS-hüüded tösiselt. Ühelegi ei tulnud mõttesse, et siin on tegemist heliplaadiga. Terve tund oodati pinevalt märkide korrumist, milleks vaikisid kõik laeva- ja rannajaamat. Lõpuks selgus eksitus. Nüüd on ärevust tekitav heliplaat jäädavalt kõrvaldatud repertuaarist.